

SZAKMAI PROGRAM – 2023

Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum

Soós István Borászati Technikum és Szakképző Iskola

1221 Budapest, Kossuth Lajos u. 83.

OM: 035269/011

Hatályos: 2023.09.01-től

Chikány Henrietta
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK:**A.**

1. NEVELÉSI PROGRAM	5
1.1 Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai eszközei, eljárásai	5
1.1.1 Nevelési alapelvek	5
1.1.2 A nevelő munka céljai	6
1.1.3 A nevelő-oktató munka feladatai	7
1.1.4 Az oktató-nevelő munka eszközei, eljárásai	7
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos oktatás-nevelési feladatok	8
1.3 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	9
1.3.1 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:	9
1.3.2 A közösségfejlesztés szinterei:	9
1.3.3 Az iskola hagyományai	10
1.4 Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt céljai, feladatai	10
2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	11
2.1 Egészségfejlesztő iskola	11
3. OKTATÁSI PROGRAM	13
3.1 Az oktatók és az osztályfőnök feladatai	13
3.1.1. Az oktatók általános feladatai	13
3.1.2. Az oktató feladatai, szaktárgya körében:	14
3.1.3. Az osztályfőnökök feladatai	14
3.2. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos oktatói tevékenység helyi rendje	15
3.2.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	16
3.2.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	16
3.2.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	16
3.2.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	17
3.2.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	17
3.3. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje	17
3.4. A tanulmányok alatti vizsga szabályai	18
3.4.1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	18
3.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	20
3.6. A felvételi eljárás különös szabályai	20
3.7. Tanórán kívüli foglalkozások kialakításának szempontjai, tartalmi tervezése	21
3.8. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	21
3.9. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	23

3.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei _____	23
3.11. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái _____	23
3.12. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái _____	24
3.13. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya _____	25
3.14. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai _____	25
3.15. A tanulók fizikai állapotának mérése _____	25
3.16. A középszintű érettségi vizsga témakörei _____	25
Angol és német nyelv (B1 szint) _____	26
4. KÉPZÉSI PROGRAM _____	35
4.1. Képzési Program koncepcionális meghatározásai _____	35
Premissza: _____	35
4.2. Az iskola szakképzési rendszere _____	36
5. MELLÉKLET LISTA _____	37
6. ZÁRÓ DOKUMENTUMOK _____	45
6.1. A szakmai program érvényességi ideje _____	45
6.2. A szakmai program értékelése, felülvizsgálata _____	45
6.3. Szakmai program módosítása _____	45
6.4. A szakmai program nyilvánosságra hozatala, a jóváhagyott pedagógiai programhoz való hozzáférés lehetőségei: _____	45

Jogszabályi környezet

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény (Szt.)

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)

A „SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat.

BEVEZETŐ:

Iskolánk, a **Soós István Borászati Technikum és Szakképző Iskola**, a **Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum** rendszerébe tagozódva működő **technikum és szakképző iskola, - szakképzési hely**, amely 122 éves szakmai képzési nevelési hagyományokkal rendelkezik.

A kor követelményeinek, kihívásainak megfelelően, 2020.szeptembertől érvénybe lépően, a vonatkozó hatályos előírások szerint, a szakképzésért felelős miniszter által kidolgozott **Programterv alapján (PT)**, és a **képzési kimeneti követelményekben (KKK)** és a **programtervben (PTT)** előírtak szerint, 2020-ban, új **szakmai program (SzP)** megírására került sor. Az iskola jelen és mindenkorai szakmai programja (SzP) minden oktatásiév fordulóján tartalmi aktualizálásra kerül.

Az **új szakmai program** megalkotása során kiemelten került súlyozásra a korszerű, **tanulási eredmény alapú (TEA)** oktatási metódus szerinti megközelítés.

A hatályos szakképzési szisztéma kiemelt figyelmet fordít az oktatott alágazat-, szakma, szaktudás- és munkaerőpiac szerinti igényeire. Megkezdjük a **duális képzéshez** szükséges, a potenciálisan képzésbe bevonható és érdekeltté tehető **külső partnerek**, termelőüzemek, szőlészetek, borászatok, pezsgőgyárak (**bor, szőlő és pezsgőgyártó alágazat**) régió szerinti megkeresését, **beiskolázási és képzési programba való bevonását**.

A hatályba lépett korszerű szakképzési struktúra, - a tanulók képessége szerint – **egy-, illetve kétéves élelmiszeripari ágazati alapoktatást** követően **átjárhatóságot biztosít** esetlegesen az ágazati szakképzőhelyek, illetve **technikumi és szakképző iskolai képzési forma között**.

A megújult szakoktatási szisztéma **felmenő rendszerben** kerül bevezetésre. A felmenő rendszerből fakadó átmeneti időszak még egy tanévre vonatkozik, a 2024-25-s tanévig terjed. (A **technikumi képzési vonalon kifutó évfolyamok a felvételük szerint rögzített „Élelmiszeripari technikus” képesítést** szereznek.)

KÉPZÉSEK Soós I. Borászati Technikum és Szakképző Iskola, 2023-24 tanév:**Felmenő rendszerben induló, Szakmajegyzékes (SzJ) képzések 2020 tanévtől****Bor és pezsgőgyártó technikus;**

SzJ: 5 0721 05 01 (5 ÉVES TECHNIKUMI KÉPZÉS és 2 ÉVES ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTKÉPZÉS)

Szőlész-borász;

SzJ 4 0721 0514_(3 ÉVES SZAKKÉPZŐISKOLAI KÉPZÉS)

Kifutó, Országos képzési jegyzék (OKJ) szerinti képzés 2024-25 tanévig:**Élelmiszeripari technikus;**

OKJ 54 541 02 (4+1 ÉVES TECHNIKUMI KÉPZÉS)

Programkövetelményre épülő szakképesítést adó képzések 2021 tanévtől:**Borász szakmai képzés**

PK-07214009 számú Borász megnevezésű szakképesítésmegszerzésére irányuló felnőttképzési tanfolyam

Vincellér szakmai képzés

PK- 07214016 számú, Vincellér megnevezésű szakképesítésmegszerzésére irányuló felnőttképzési tanfolyam

Szakmai program felépítése

1. Nevelési program (NP)
2. Egészségfejlesztési program (EP)
3. Oktatási program (OP)
4. Képzési program (KP)

Jogi háttér: A Kormány 12/2020. (II. 7.) rendelet 14. § (2)

- (2) A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza a szakképző intézmény nevelési programját, ennek keretén belül
- aa) a szakmai oktatás **pedagógiai alapelveit**, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
 - ab) a **személyiségfejlesztéssel** kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - ac) a teljes körű **egészségfejlesztéssel** összefüggő feladatokat,
 - ad) a **közösségfejlesztéssel**, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
 - ae) az **oktatók feladatait**, az **osztályfőnöki munka** tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
 - af) a kiemelt **figyelmet igénylő tanulókkal** kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
 - ag) a tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban (**DÖK**) való részvételi joga gyakorlásának rendjét,
 - ah) a tanuló, a kiskorú tanuló **törvényes képviselője**, az **oktató** és a szakképző intézmény partnerei **kapcsolattartásának** formáit,
 - ai) a tanulmányok alatti vizsga szabályait, valamint a **szóbeli felvételi vizsga követelményeit**,
 - aj) a **felvétel és az átvétel helyi szabályait** és
 - ak) az **elsősegély-nyújtási** alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervet,

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1 Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai eszközei, eljárásai

1.1.1 Nevelési alapelvek

Technikumunk és Szakképző Iskolánk feladata, hogy széleskörű általános műveltséget nyújtson tanulóinak, egyenrangúan kezelve a közismereti tárgyakat és a szakmai képzést.

Az **Élelmiszer ágazathoz** tartozó **Borászati Technikum és Szakképző Iskolaként**, az oktatás első évében / éveiben, korszerű, a **Tanulási Eredmény Alapú** szemlélettel oktatott természetismeret és komplex természettudomány tárgyakra, valamint matematikai előkészítésre épülően történik meg az ágazaton és képzésformán belül konvertálható **élelmiszeripari ágazati alapképzés**. Az **ágazati alapképzési program szaktantárgykörei** (élelmiszerismeret; élelmiszervizsgálat; műszaki alapismeretek; alapozó mérési és szakmaspecifikus műveleti gyakorlat; munkavédelem és higiénia; munkavállalói ismeretek) kiterjesztésre kerültek az **alágazati specializációval** (szőlész-borász; bor és pezsgőgyártó). Az **alágazati specializáció**, mely a képzés ezen korai szakaszában is **a teljes szakmai képzési idő 40%-t teszi ki**, lehetőséget biztosít a **teljes képzési időszak során preferált, a tangazdaság és duális képzési partnerek bevonásával végzendő szakmai projekt munkák** előkészítésére. A **Tanulási Eredmény Alapú** szemlélettel végzett szakképzés már az oktatási időszak kezdeti szakaszában is biztosítja a képzésben résztvevők munkaerő piaci pozicionálhatóságát. Megfelelő képességek esetén a diákok erős középfokú szakmai tudásháttérrel (technikusi végzettség), biztos lehetőséget kapnak a szakmai felsőoktatásban való sikeres részvétellel, egyetemi szintű továbbtanulásra. Kis létszámú képzést folytató iskolaként intézményünk speciális képzési igényt elégít ki, melyet az alágazat termelési és piaci viszonyai alapvetően meghatároznak. Különösen fontos intézményünknek a korszerű, termelési, üzemi igényeket kielégítő, azoknak változására gyorsan reagáló, rugalmas, versenyképes szakembereket kitermelő szakmai képzés. A speciális szakmai képzés területén folyamatos szakmai és pedagógiai innovációval tudjuk „piacképessé” tenni végzett tanulóinkat, közvetve biztosítva ezzel az iskola nyújtotta képzés iránti igényt.

Az iskola képzési céljai és feladatai a fent részletezett önmeghatározásból értelmezhetők: a technikai és szakképző iskolai adottságoknak megfelelően biztos szakmai tudással rendelkező szakemberek, szakmunkások delegálása az alágazat munkaerőpiacára, valamint professzionális szaktechnikusok, középvezetők képzése, felkészítés a szakirányú továbbtanulásra.

Alapelveink:

- A *Soós István Borászati Technikum és Szakképző Iskola* (szakképzési intézmény) **jogosultsága**: A szakképző intézmény, mely betagozott része a Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrumnak, sikeres vizsgákat követően, **végzettséget igazoló iratokat, technikus oklevelet és érettségi bizonyítványt, valamint szakképesítést igazoló szakmai bizonyítványt** bocsájt ki végzett diákjai számára.
- Iskolánk vezető szerepet kíván betölteni az alágazati szakképzésben,
- Diákjaink részére, világnézeti elkötelezettség nélkül biztosítjuk a széleskörű tájékozódás lehetőségét.
- Tanulóinkat megismertetjük a társadalomban rájuk váró feladatokkal. Felhívjuk figyelmüket az individuális és kollektív értékek felismerésére, védelmére, a közösség alkotó erejével, a kollektív munka eredményességére.
- Nevelési feladatainkat korszerű pedagógiai ismeretek felhasználásával, a **Magyar Képzési Keretrendszer (MKKR)** iránymutatásainak figyelembevételével oldjuk meg.
- Fejlesztési elképzeléseink kibontakoztatására alkalmazzuk az új képzési modell stratégiai elemeit. A fejlesztések tervezésénél, alkalmazkodva a hatályos szervezeti rendszerhez, oktatási centrumokba szervezett iskolastruktúra logikai mezsgyéjét követően, az összevont regionális érdekek prioritását követjük.
- Tanulóinkat képességeiknek figyelembevételével ösztönözzük, a **tanulási eredmény alapú (TEA)** képzési szisztéma érvényesítésével oly módon, hogy a **képzési kimeneti követelményeknek (KKK)** a képzési időszak végén teljeskörűen megfeleljenek.
- Az **ágazati alapképzés** rendjének és a **szakmai program kialakításának** során, élelmiszeripari szakképzésért felelős miniszter által kidolgozott **programtanterv** vonatkozó részeit adaptáljuk a helyi körülményekre. A közismereti tárgyak vonatkozásában a **Nemzeti Alaptanterv (NAT)** iránymutatásait, rendelkezéseit tekintjük mérvadónak.
- A *komplex szakmai képzésből adódóan végzett tanulóink a szőlő-bor-, valamint a bor- és pezsgőgyártás alágazat valamennyi területén elhelyezkedhetnek.*

1.1.2 A nevelő munka céljai

A *technikum és szakképzőiskola oktatási nevelési célkitűzései* megfelelnek a társadalmi konszenzuson alapuló, paritásos alapelvek elvárásainak. Felgyorsult világunk, a modern kor együttélési normáinak változási tendenciái, jól mutatják az individuális munka dekonjunktúráját.

A modern kor embere felé mutató elvárások köre négy kategóriába gyűjthető (*a tanulási eredmények kategóriái*);

1. **Képesség kategória** - a kognitív gyakorlatiasság, a kreativitás;
2. **Tudás kategória** - a dolgok, folyamatok, fogalmak rendszerező átlátása, definiálásának képessége;
3. **Attitűd kategória** - az elkötelezettség, a közösség számára kívánatos norma, magatartás, forma képviselése;
4. **Autonómia-felelősség kategória**; meghatározója önállóság és felelősségvállalás.

A nevelési program céljai **az új szakképzési modell** alapján, a **kimeneti képzési követelményekben** rögzítettek szerint határozhatók meg. A lokális- kitűzött célok kiterjeszthetők a személyiségfejlesztésre, az nevelés folyamatára és az iskolaműködtetésre vonatkozóan is. A nevelési célok egyrészt a bemeneti, másrészt a kimeneti követelményekre, - valamint az ezeket összekötő pedagógiai folyamat sikerére irányulnak.

Kiemelt nevelési céljaink:

- Megőrizni az iskola hagyományait, tovább emelni az iskola hírnevét.
- Növelni a jelentkező tanulók létszámát. Nagyobb súly fektetni a szakmához tradicionálisan kötődő szőlész-borász családokkal való kapcsolattartásra, közvetlen kommunikációra.
- Közismereti és szakmai területen egyaránt biztosítani a szakmai vizsgákra és a szakirányú továbbtanulásra történő magas szintű felkészítést. Diák-mentori rendszer kialakításának katalizálása.
- Egyedi tanulói képességfejlesztés, a diák individuális tulajdonságainak figyelembevételével. .
- A tanulás megtanítása... Az eredményes tanulási módszerek és technikák elsajátíttatásának segítése.
- A rászoruló tanulók felzárkóztatása. A tanulási és magatartási hátrányokkal élő diákok segítése személyre szabott, egyedi nevelési módszerek alkalmazásával.
- Tehetséggondozás. Kiemelkedő képességű diákok menedzselése személyre szabott, egyedi foglalkozásokkal.
- Kollektív munka támogatása, „Group-motiváció”. Csoportmunka támogatása, együttműködési készség fejlesztése, közös projektfeladatok kiadásával.

- Tanórán kívüli tevékenységek szervezése, vezetése. (Klubok, szakkörök, táborok, üzemlátogatások, kulturális programok, kirándulások.)
- Gyermek- és ifjúságvédelmi, környezetvédelmi, egészségnevelési feladatok ellátása,
- Az érettségi és szakmai vizsgák szervezése, lebonyolítása. A tanügyi adminisztrációs feladatok ellátása.

1.1.3 A nevelő-oktató munka feladatai

A nevelő-oktató munkánkat a tudatosság és a tervszerűség alapozza meg, a nevelési célok megvalósítása érdekében:

- Aktív beiskolázási program. Országos szinten biztosítani a szakma iránt érdeklődő tanulói utánpótlást, kiemelten kezelve a **duális képzésbe** vonható potenciális szakmai partnercégekkel való együttműködést.
- A beiskolázott tanulók eltérő képességszintjéhez, felkészültségéhez, szándékaihoz és lehetőségeihez alkalmazkodó egyedi módszerekkel biztosítani minden tanuló személyiség-fejlesztését, képességeinek kibontakoztatását, az új képzési struktúra szerinti **ágazati alapoktatásban** rejlő **átjárhatósági lehetőség** kiaknázásával.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon biztosítani a felzárkóztatást, a választott iskolatípus sikeres elvégzését, felkészítést az eredményes továbbtanulásra.
- A tanévi oktatói feladatok személyre, tanulóközösségre szabott megtervezése.
- A szakmai tananyag folyamatos karbantartásával a szőlészeti-borászati gyakorlatban praktikus alkalmazható szakmai tudásanyag oktatás.
- Az iskola hagyományainak őrzése, ápolása, törekvés új szakmai rítusok bevezetésére, kialakítására.
- Nevelő-oktató munkánkban, - mind szakmai, mind kulturális szempontok figyelembevételével - összpontosítunk az Európához való tartozásunkat erősítő tartalmakra.

1.1.4 Az oktató-nevelő munka eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka eredményességét az alábbi három terület együttese adja:

A. *Kötelező tanórai foglalkozások (hatékonyságát növelő technikák)*

- a tanórákon rendelkezésre álló idő maximális kihasználása
- változatos pedagógiai módszerek alkalmazása
- az egyéni képességekhez igazodó differenciálás, kiscsoportos foglalkozások
- sikerélmény nyújtása
- folyamatos ellenőrzés

B. *Nem kötelező tanórai foglalkozások és tanórán kívüli foglalkozások*

- **Tehetséggondozást** szolgáló foglalkozások, szakkörök.
- **Felzárkóztatást** szolgáló, fejlesztő foglalkozások, korrepetálások.
- **Az egészséges életmódra** nevelést segítő, mozgásigényt kielégítő foglalkozások (pl.: tömegsport)
- Szervezett közösségi **kulturális programok** (színház-, mozi-, és múzeumlátogatások)
- **Szakmai programok** (szakmai kirándulások, tanulmányi utak, szakkiállítások, üzemlátogatások.)

C. *„Iskolán kívül szerzett” ismeretek*

- Nagy jelentőséggel bírnak az egyén ismeretszerzésében az „iskolán kívül szerzett” ismeretek. Ezek megszerzésének módja szerint beszélhetünk hagyományos forrásokról, (könyv, sajtótermékek.) és digitális forrásokról (rádió, TV, CD; DVD; internet)
- Nevelési feladat, hogy az iskola segítse az eligazodást az információviharban, könnyítse ismeretek iskolai oktatási előzményekhez való csatlakoztatását és minél szélesebb körben biztosítsa ezekhez a hozzáférést az intézményben.

Oktatómunka eredményességének záloga, ha az A.-B.-C. területeken szerzett ismeretek szintetizálódnak. A szintézisre való törekvés a tantestület tagjainak folyamatos feladata. Eredményes megoldásában rendkívüli szerepe van az oktatók, szakoktatók folyamatos önképzésnek és a szervezett továbbképzéseknek.

Az önálló ismeretszerzés-képesség igényének és annak kialakulásának útján mindhárom terület fontos szereppel bír. Megalapozása szempontjából döntő jelentősége a tanórai foglalkozásoknak van. Ezeken nyílik lehetőség a különböző képesség-területek tudatos és következetes fejlesztésére.

Az oktatási-nevelési célok megvalósítására, a hatékonyabb munkavégzés érdekében az azonos tantárgyi csoportot tanító **oktatók, szakoktatók munkaközösségekbe szerveződnek.**

Az iskola munkaközösségei: osztályfőnöki és szakmai (elméleti-gyakorlati).

Az egyes munkaközösségek élén a tagok által évenként választott vezetők állnak, tevékenységüket éves munkaközösségi programjuk alapján végzik. A szaktanárok végzettségük, illetve beosztásuk alapján több munkaközösségben is tevékenykedhetnek.

A munkaközösségek szerepe meghatározó a tananyagfejlesztésben, az alkalmazható taneszközök (tankönyvek, segédletek) kiválasztásában, a nem kötelező tanórai foglalkozások és a tanórán kívüli foglalkozások kínálatának kialakításában.

Az iskolavezetés a munkaközösség-vezetőkön keresztül biztosítja a pedagógusok bevonását az iskola életét befolyásoló tervek és döntések előkészítésébe. A munkaközösségek önállóak, de a feladatok jellegétől függően együttműködnek. A munkaközösség-vezetők a nevelőtestület előtt rendszeresen beszámolnak közösségük életéről, szakmai tevékenységéről, a felmerült problémákról és javaslatokról.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos oktatás-nevelési feladatok

Az iskola a kötelező és nem kötelező órakereten kívül tanórán kívüli tevékenységekre is ösztönözi tanulóit. Lehetővé teszi a tehetség, a képességek kibontakozását, a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségek enyhítését szolgáló programok beindítását. Cél a tanulás megtanítása mellett az iskolai élet színesítése, a szabadidő értékes és érdekes kitöltése.

Az ismeretek és értékek közvetítése a személyiségfejlesztéssel párhuzamosan történhet mind a tanítási órákon, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon.

A nevelési folyamatban a magatartás és viselkedés alakításában fontosnak tartjuk:

- Az ember és a szabad gondolkodás tiszteletét.
- A toleranciát, a másság elfogadását.
- A család és a közösség tiszteletét.
- A munka és a környezet szeretetét.
- Kollektív és személyes, felelős döntési készséget.
- A tanulás, a szakmai készségek folyamatos fejlesztésének igényét.
- Nemzeti és kulturális hagyományaink ismeretét, ápolását.
- Elhivatott szakma iránti szeretet, elkötelezettség és igényesség kialakítását.

A. Egészséges életmódra nevelés terén:

- Tudatosítani igyekszünk az egészségvédelem fontosságát. Megismertetjük tanulóinkkal az egészségre ártalmas, egészséget károsító anyagokat, a mai kor veszélyeit, s azok elkerülésének lehetséges módjait.
- Megismertetjük tanulóinkkal az egészséges táplálkozás fontosságát.
- Tudatosítjuk a környezetvédelem fontosságát. Megismertetjük tanulóinkkal a környezetvédelmi feladatokat, azok megoldásába bevonjuk őket. Fontosnak tartjuk, hogy a természetes és mesterséges környezetünket a rend és a tisztaság jellemezze.

B. Esztétikai nevelés terén:

- Ösztönözzük, hogy a szépet és jót ismerjék fel tanulóink szűkebb és tágabb környezetünkben.
- Alakítjuk igényességüket a külső megjelenés esztétikumában, munkájuk esztétikus, igényes végzésében.
- Értékeljük a művészeti alkotások szépségét!
- Aktívan vegyenek részt otthonuk, iskolájuk, természeti környezetük esztétikumának védelmében, alakításában.

C. Értelmi nevelés terén:

Az értelmi nevelés terén folyó munkánkat úgy szervezzük meg, hogy a részfeladatok megvalósításával elérjük a fő célt: az önálló ismeretszerzés igényének és képességének kialakítását. Ennek érdekében az alábbi képességeket fejlesztjük:

- megfigyelőképesség
- problémamegoldó képesség
- kommunikációs képesség
- szóbeli-és írásbeli kifejező képesség
- kreatív gondolkodásmód

- az ismerethalmazban való eligazodás, tájékozódás képessége.

D. Érzelmi, akaratú nevelés terén:

- Fontos területnek tartjuk, hogy tanítványaink kellő empátiával rendelkezzenek. Tudjanak örülni mások sikereinek, de legyenek abban is partnerek, ha társukat segíteni kell egy érzelmi válság feldolgozásában. Ehhez iskolai életük során a segítséget megadjuk.
- Az utóbbi időkben nagyon fontos szerepe van a stresszhelyzetek kezelésének. Ennek "megtanítása" rendkívüli odafigyelést és segítséget igényel a nevelőktől. Munkájukat iskolai pszichológus is segíti.
- Tanulóinkban – tanulmányi idejük alatt – fokozatosan kialakítjuk ill. továbbfejlesztjük az önértékelő képességet.
- Életkoruknak megfelelő helyzeteken legyenek képesek dönteni különböző alternatívák között.

E. Erkölcsi nevelés terén:

- Megismertetjük tanulóinkkal az alapvető magatartási és társadalmi normákat.
- Ismerjék meg tanulóink egy-egy norma helyességét, hasznosságát, értékességét. A tudatvá válást gyakorlás, gyakoroltatás útján kívánjuk elérni. A munka eredményességét a normák alkalmazásának helyes igénnyé válása jelenti.
- Legyenek alkalmasak tanulóink személyes kapcsolatok kiépítésére, alakuljon ki bennük a társasági alkalmazkodás képessége.
- Ismerjék a család jelentőségét, a családi együttélés szabályait, a családi munkamegosztás szerepét.

1.3 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos célunk, hogy a jól kooperáló közösség, mint tevékenységi keret segítse a tanulók készségeinek, képességeinek kibontakoztatását, fejlődését, a kollektív munkára való alkalmasságát.

A nehézségekkel küzdő tanulókkal és a tehetséges tanulókkal kiemelten foglalkozunk (felzárkóztató programok, tanulásmódszertani blokkok beépítése, felkészítő, tanulmányi versenyek), így lehet szocializációjuk eredményes.

1.3.1 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

- tanulóink ismerjék meg a nemzeti kulturális örökségünk hagyományait, sajátosságait,
- ismerjék meg és gyakorolják a társas együttélés szabályait,
- legyenek érzékenyek környezetük iránt,
- képesek legyenek egymás segítésére,
- legyen önálló véleményük, kifejezésük kulturált legyen,
- nyitottak legyenek, fogadják el a másságot,
- képesen legyenek az információ-áradat szűrésére.

1.3.2 A közösségfejlesztés színterei:

Tanórák, osztályfőnöki órák, osztályközösség építése foglalkozások és szaktárgyi órák... Az osztályfőnök szerepe.

*Az iskolai munka alapkerete az osztály. Az osztály közösségének felelős vezetője az osztályfőnök, aki együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító **oktatók** munkáját, szükség szerint látogatja óráikat. Aktív kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével, diákjai tanulmányait segítőkkel (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, pszichológus, iskolaorvos stb.).*

A tanulók nevelését, oktatását a lelkiismereti szabadság és a különböző világnézetűek között a türelmesség elve alapján végzi. Feladatainak ellátása érdekében igyekszik alaposan ismerni tanítványai személyiségét tanulmányi előmenetelét. Elemzés-, értékeli az osztály teljesítményét, fejlődését. Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket (osztálynapló naprakész vezetése, statisztikák, gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatos teendők, továbbtanulás stb.). Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére. Nevelőmunkájának írásos dokumentuma az osztályfőnöki tanmenet, nevelési terv.

Tanórán kívüli foglalkozások

Tanulóinkat a szabadidő hasznos eltöltése érdekében arra ösztönözzük, hogy vegyenek részt a tanórán kívüli foglalkozásokon. A közösség fejlesztés főbb színterei:

Szakkörök, diákkörök

A tanév elején a diákkönkormányzat tagjai felméri az igényeket a természetbarát, a kulturális, a képzőművészeti, a bor és gasztronómiai-, esetenként a táncszakkör iránt. A szakkörök, diákkörök munkatervet készítenek, szakköri naplót vezetnek. Munkáikat kiállításokon, rendezvényeken mutatjuk be.

A szaktanári vezetésű szaktárgyi szakkörök foglalkozásain a szaktanárok nyújtanak segítséget a tanulóknak ahhoz, hogy a kötelező tananyag elsajátítása mellett azokhoz kapcsolódó, azt kiegészítő ismeretekre tegyenek szert.

Az önképzőkör, diákkör tanári, vagy felkérés alapján megfelelő szakértelemmel rendelkező nagykorú személy irányításával indíthatók (vízitúra, tánc, filmklub), bármilyen nem tanórai foglalkozáshoz kapcsolódó ismeret elsajátítása céljából.

A közösségformálás kiváló eszköze az iskolai és az iskolán kívüli sport.

Iskolai Sportkörünk (ISK) két kategóriában (versenysport, tömegsport), négy csoportban működik:

- kézilabda, asztalitenisz, teremfoci
- természetjáró szakosztály
- szakcsoportok: kosárlabda, röplabda, tollaslabda
- kisegítő és felzárkóztató tömegsport

Az osztálykirándulásoknak, túráknak jelentős közösségformáló szerepe van. A hagyományos szakmához kötődő térségekből az osztály közössége választ helyszínt, a programokat közösen döntenek el.

1.3.3 Az iskola hagyományai

- **A gólyatábor – gólyanapok** - szervezését a leendő osztályfőnökök és a magasabb évfolyamok diákjai végzik. A résztvevők személy- és helyismerete mindig segítséget nyújt a felvett diákok új környezetéhez való alkalmazkodásához, az új osztályközösség kialakulásához.
- Az ünnepélyes **tanévnnyitón** ismerjük meg új diákjainkat, tanulóink a tanév legfontosabb feladatait.
- Az évenként hagyományosan szervezésre kerülő **borfesztivál** feladatai az együttműködésre, a kollektív munkára készítik diákjainkat.
- **A gólyabál** a 9. évfolyamok műsoros bemutatkozásának ideje. A programokat a 10. osztályosok szervezik (teaház, vetélkedők).
- **A szalagavató bál** a végzős évfolyamok ünnepe. Az előkészítést és lebonyolítást a rendező osztályok az osztályfőnökök irányításával végzik.
- **Szaktánk kiválóságai**, az „Év borásza” közül évente hívunk előadót. Sikereik, mentalitásuk, céljaik példaértékűek diákjaink számára.
- **A „Soós Napok”** a sportra, egészséges életmódra, játékokra és kisebb szakmai betekintésre adnak módot. A diák-diák, a tanár-diák szervezések és az eredményes lebonyolítás közelebb hozza az egész iskolai közösséget.
- **Történelmünk eseményeinek megemlékezési** kereteit a diákkönkormányzat és az osztályfőnöki munkaközösség javaslatai alapján közösen határozzuk meg, történjenek ezek osztályban vagy iskolai szinten.
- Különleges hangulatú (az iskola után pincék, tangazdaság) **ballagásaink** előkészítésében minden diákunk részt vesz. A ballagás ünnepélyes borbírálattal zárul, melyet végzőseink tartanak szüleiknek, családtagjaiknak.
- **A tanévzáró ünnepélyen** ismertetjük a **Szakma Kiváló Tanulója Verseny (SzKTV)**, az **Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSzTV)**, valamint a **házi szakmai verseny** eredményeit. Ekkor adjuk át legjobb tanulóink elismeréseit, tudatosítva azt, hogy büszkék vagyunk rájuk.
- **Cserekapcsolat kiépítése, külföldi szakmai gyakorlatok** szervezése ERASMUS programban való részvétellel.

1.4 Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt céljai, feladatai

Iskolánkban a környezeti nevelés, oktatás tartalma és módszerei azt a célt szolgálják, hogy kialakuljon a tanulóknak a környezettudatos magatartás és életvitel. Tanulóinkat a környezet állapota iránt érzékenyebbé kívánjuk nevelni.

Célunk, hogy **csatlakozunk az országos Ökoiskola programhoz.**

A nálunk végzett szakemberek munkájukban is segítsék a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kell kiemelten kezelniük:

- a fenntartható fejlődés
- a helyi és a globális szintek kapcsolatai
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- az alapvető emberi szükségletek

Rövid távú célok

- A környezet tudatos nevelés az képzés valamennyi területén jelenjen meg.
- Személyes példaadás.
- Takarékoság a vízzel, az energiával.
- A szemét mennyiségének csökkentése.
- Szelektív hulladékgyűjtés.
- Veszélyes hulladék elkülönítés.
- Helyi környezeti értékek megismertetése a tanulókkal.
- A tangazdaságban témanap (talaj-, víz-, növényvizsgálat) szervezése.

Középtávú célok

- Tantárgyközi kapcsolatok erősítése (projektek kidolgozása).
- Pályázatok lehetőségeinek kihasználása.
- Látogatás környezetkímélő szőlőültetvényen.

Hosszú távú célok

- Zajcsökkentő beruházás kezdeményezése.
- Témahét (a tanulmányi kirándulásokkal kapcsolt terepi megfigyelés) szervezése.
- Tapasztalatcsere hazai és külföldi iskolákkal.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelési program tartalma (a megvalósítást szolgáló tantárgy):

- Természeti környezet (földünk és környezetünk, szakmai alapozás)
- Épített környezet (történelem, rajz és vizuális kultúra, szakmai alapozás)
- Társas környezet (történelem és társadalomismeret, etika, magyar irodalom)
- Egészség és fejlesztése (biológia, testnevelés, osztályfőnöki)
- Mentálhigiéné (osztályfőnöki)
- Gazdasági környezet (gazdálkodási ismeretek, szakmai tantárgyak)
- Demokráciára nevelés

2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

2.1 Egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

1.1.1. Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a oktatási, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.

- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi az oktatók és a tanulók jóllétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni fejlődést.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Az egészség-kultúra kialakítása a hétköznapi tudás és szokásrendszer fontos eleme. Kialakulása a családban kezdődik, majd az iskolarendszerben és a társadalmi környezetben fejlődik tovább. A XXI. század elejére megnőtt az intézményes nevelés szerepe és felelőssége az egészségnevelésben is.

Az iskolai tevékenységek során kialakul a tanulóban az egészségre, az emberi környezetre és a természet megóvására irányuló felelősségérzet, fejlődik az igény a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidáris viszony kialakítására, a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyának megteremtésére.

1.1.2. Az egészségnevelés iskolai területei:

Az iskolai egészségnevelésnek hozzá kell járulni ahhoz, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek - személyes és környezeti értelemben egyaránt - ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó életvitelhez. Lényeges, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások rögzüljenek, és tudatos tevékenységekben valósuljanak meg.

Az egészséges életmód, az arra épülő életszemlélet, magatartás - viselkedési kultúrát meghatározó terület, melynek az iskola oktatás-nevelési rendszerébe és összes tevékenységébe kell beépülni.

1.1.3. Az egészségkultúra, egészségtudat főbb elemei:

- egészség-tudat, önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- a kollektív értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

1.1.4. Tanórai foglalkozások

Egészségnevelésre az életkori sajátosságok figyelembevételével minden tantárgyban van lehetőség. Kiemelten, az osztályfőnöki munkába illeszthető.

1.1.5. Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. (Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, utóbbi esetben színesíti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.)
- Szakmai tanácsok, tréningek. (Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.)

1.1.6. Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni tömegsport foglalkozások
- Sportversenyek
- Futóversenyek
- Kirándulások, túrák
- Egészségnap
- Sportnapok: Iskolanap, Kihívás Napja stb.
- Vonatkozó oktató, motivációs filmek megtekintése

1.1.7. Módszerek

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, tanulók számára.
- Iskolaszépitési akció szervezése.
- Kirándulások szervezése a szülők bevonásával.
- Az egyes tantárgyakban alkalmazható „Egészségfejlesztési ajánlás” készítése.
- Oktató téma szerinti továbbképzése – (Mentálhigiénés Alapprogram Pedagógusoknak (MAP)).

3. OKTATÁSI PROGRAM

3.1 Az oktatók és az osztályfőnök feladatai

A nevelőtestület minden tagjának feladata

- a legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanulóifjúságát,
- a **NAT, és a képzési kimeneti követelményekre épülő szakmai program** alapelvei, értékei, cél- és feladatrendszerének maradéktalan betartása és teljesítése,
- **szakmailag és oktatási módszerek** vonatkozásában **tovább képezni** magát,
- a városi, iskolai **közösségi kollektív érdekeket** szem előtt tartva tevékenykedni,
- gyakorolja a törvény által a nevelőtestületre ruházott jogokat teljesíti a köteleességeket,
- részt vesz a nevelőtestület értekezletein; az intézmény hosszú (pl.: Szakmai Program, Beiskolázási terv) és rövid távú (pl.: éves munkaprogram) programjainak tervezésében, elfogadásában, végrehajtásában és értékelésében.
- az **előírt határidők szigorú betartása mellett elvégzi az oktatói** munkájához kapcsolódó **adminisztratív és ügyviteli tevékenységet**,
- tájékoztatja a szülőket gyermekük nevelésével és oktatásával, fejlődésével kapcsolatosan, továbbá a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről,
- érdemi választ ad a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire,
- a tantárgyfelosztás alapján, az **órarendnek megfelelően ellátja tanítási óráit, esetleges akadályoztatásáról előzetesen tájékoztatja az intézmény vezetőségét, helyettesítésének lehetőségét, az előzetesen benyújtott tárgyi tanmenetekre épülő óravázlatokkal segíti.**
- a **40 órás munkahét tanítási órával le nem kötött részének terhére:**
 - intézményvezetői utasítás alapján részt vállal a tanulók felügyeletének, a felmerülő helyettesítések végrehajtásában
 - az iskola kulturális és sportéletének megszervezésében,
 - a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésében,
 - közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában,
 - felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, előkészíti azokat,
 - ellenőrzi és értékeli a tanulók írásbeli munkáit

3.1.1. Az oktatók általános feladatai

Az oktatók általános működési feladatait (ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok. stb.) az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk, garantáljuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését, és a technikum általános működési biztonságát. **A működési feladatokat az oktatók munkaköri leírása rögzíti**

Minden oktatói munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős ezért, hogy a mindenkori oktatási létszámnak megfelelően olyan módon hozza létre a oktatói munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással, az oktatási létszámmal egységes arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

Minden **oktató** alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a **szakmai programokban** rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre a nevelőtestület minden tagját

a hatályos kiadott törvény, a rendeletek, utasítások rendelkezése alapján technikum valamennyi vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja.

Tételesen

- a szakmai terv alapján kialakított tanmenetek, tantervek végrehajtása,
- az oktatói etika, írott és íratlan kötelezvényeinek betartása,
- a felmerülő problémák kulturált, megfelelő hangnemben történő megbeszélése tanulóval - szülővel - kollégával - vezetővel egyaránt;
- az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadása, azok elsajátításának kontrolálása;
- iskolai, munka, vagy bármely baleset - vagy annak veszélye - esetén, a szükséges intézkedéseket megtétele,
- a tanulói-, munka- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezése,
- a balesetek megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek elvégzése,
- az iskolán kívüli rendezvényeken, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges tennivalókat megtétele;
- a védő-óvó előírások betartása és betartatása, - bombariadó esetén gondoskodás az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről;
- kulturált viselkedés, ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözködés, a közösség paritásainak, szokásainak betartása.

3.1.2. Az oktató feladatai, szaktárgya körében:

- A munkacsoport-vezető útmutatásai alapján, közreműködik a teljesítménymérési folyamatokban. Elvégzi a szükséges teljesítménymérést, a mérés eredményét kiértékeli.
- Tanévkezdéskor, a **szakmai programban rögzített képzési kimeneti követelmények** és a mérések eredmények figyelembevételével, a képességek fejlesztését célzó oktatási időtervet, **tanmenetet, - majd ennek alapján és erre épülően - előzetes óravázlatokat készít, melyet a technikum a tanmenet mellékleteként tart nyilván.** Közreműködik a követelményrendszer kipróbálásában és korrekciójában.
- Részt vesz a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatásában, valamint a szaktárgya körében kimagasló teljesítményt mutató tanulók tehetségevelésében.
- Közreműködik a szaktárgyával kapcsolatos szabadidős programokban, versenyek lebonyolításában, a tanulók versenyeztetésében.
- Szaktárgyával kapcsolatosan szorgalmazza a tanulók körében a különféle kommunikációs csatornákon keresztül történő informálódást és önművelődést.
- Valamennyi tantárgyi tanulást irányító oktatónak törekednie kell, hogy a tanulóiban kialakítsa a tárgyával kapcsolatos értékörző, később értékteremtő attitűdöt.
- Az oktatónak minden lehetséges helyzetben kötelessége:
 - a kulturált, illemtudó viselkedésre nevelés,
 - az iskolai és az iskolán kívüli környezet tisztaságának megőrzése és védelme,
 - a szakszerű ügyeletellátás.

Az ügyeletes tanárként feladatai:

- baleset- és vagyónvédelem az ügyeleti beosztás alapján kijelölt területen,
- káros szenvedélyek, a dohányzás, intézményen belüli tiltása,
- Az oktató, tanulók felméréseit, dolgozatait 1 évig megőrzi.
- Az adminisztrációs munkáját (KRÉTA-naplóvezetés) naprakészen tartja. (Az érdemjegyek beírása és a jelenléti ív vezetése az elektronikus naplóba a tárgyat oktató kötelessége.)
- Biztosítja, a tanulók megfelelő rendszeres, több módszeres számonkérését. (megfelelő számú érdemjegy)
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a tanulók haladásáról.
- A szaktárgy oktatója köteles megjelenni a közös fogadóórákon és az iskolai szintű szervezett eseményen.
- *A szakoktató munkaköri leírásban nem szabályozott kérdésekben az iskolai alapidokumentumokban (SZMSZ, Házirend, Szakmai Program) leírtaknak megfelelően jár el.*

3.1.3. Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Munkáját a technikum **szakmai programjának részét képező nevelési és oktatási program**, valamint az **iskolai éves munkaterv** alapján végzi. Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Munkájában

támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti és figyelemmel kíséri tevékenységüket. Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal.

- Végzi az osztályával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat, vezeti az elektronikus osztálynaplót, az anyakönyvet.
- Meghatározott időközönként (2 havonta) ellenőrzi, nyilván tartja a tanulói hiányzásokat, szükség esetén a szülővel és az iskolavezetéssel egyeztet.
- Vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét.
- A tanulóknak ismerteti a házirendet, a rendelkezésre álló segédanyagok felhasználásával tűz- és munkavédelmi oktatást tart. Bombariadó esetén az intézményben elfogadott intézkedési rend alapján tevékenykedik.
- Tájékoztatja a tanulókat az őket érintő kérdésekről, vezetője utasításai alapján információkat gyűjt a tanulóktól (pl.: tankönyv ingyenesség, fakultációválasztások, érettségire való jelentkezés).
- Az osztályfőnök feladata a szülőkkel való kapcsolattartás, ezen belül
 - o a pedagógiai program rendelkezéseinek megfelelően szülői értekezletet tart,
 - o a szülőket tájékoztatja gyermekük iskolai teljesítményéről, előmeneteléről, az aktuális feladatokról, iskolai rendezvényekről,
 - o feladata a szülői szervezetek felépítésének megismertetése a szülőkkel, illetve gondoskodik arról, hogy a szülők szavazás útján válasszák meg az osztályt képviselő szülői munkaközösség (SZMK) tagjait,
 - o kapcsolatot tart a szülői egyesület képviselőjével.
 - o Fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tart.
- Az osztályfőnöknek rendszeresen figyelemmel kell kísérnie osztályának tanulóit a tantárgyi és nem tantárgyi tanulási folyamat során. Törekednie kell arra, hogy jelen legyen azokon az eseményeken, melyeken tanulóinak többsége is részt vesz. Az osztályfőnököknek lehetőségük van az osztályuk tanítási óráit látogatni. Információszerzési és konfliktusmegoldási céllal kapcsolatot tart és együttműködik a szaktanárokkal.
- Igazolt mulasztást engedélyezhet a házirendnek megfelelő mértékben.
- Koordinálja az osztály szabadidős foglalkozásait. Szervezi a közművelődési intézményekbe való látogatásokat.
- Nyomon követi a tanulók fejlődését, tevékenységét és konfliktusait a családban és a kortárs csoportban.
- Az osztályfőnököknek, mint pedagógusnak törekednie kell arra, hogy osztályában
 - o kultúraközvetítőként,
 - o fejlesztőként
 - o a csoport vezetőjeként
 - o a csoport életének szervezőjeként,
 - o értékelő pedagógusként irányítsa a rábízott tanulók életét, munkáját.
- Felelősséget kell vállalnia tanítványai viselkedéskultúrájáért, személyi biztonságukért, a környezet tisztaság megőrzése érdekében tanúsított magatartásukért.
- Pontos információkkal kell rendelkeznie osztálya szociometriai képéről, az osztályon belüli konfliktusokról, az uralkodó értékekről. Tisztában kell lennie az iskola által preferált alapértékek fejlettségével osztálya tanulóinál.
- Törekednie kell a munka világának, a munkamegosztás rendszerének bemutatására. Mindezt hozzáigazítja a tanulók képességeihez, növelve pályaismeretüket, formálva pályaválasztási kompetenciájukat.
- A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát.
- Rögzített szempontok alapján munkájáról tanév végén rövid írásos beszámolót ad a munkaközösség vezetőjének, illetve az iskolavezetésnek.
- Felügyeli a **közösségi szolgálat** teljesítését.

3.2. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos oktatói tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

3.2.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskolánk tanulói közül többen szociális és műveltségi hátránnyal érkeznek az iskolába. Számukra a család normái és az iskola elvárásai néha szinte feloldhatatlan kettősséget eredményeznek. Ennek következménye a helyenként devianciába átsapó magatartás, a tanulmányi munka elhanyagolása, a lemorzsolódás.

Ezért e területen elsődleges feladat a család, a szülők meggyőzése, s a lehetséges mértékig a nevelőmunkába való bevonásuk. Ennek eszközei: rendszeres találkozások, beszélgetések, szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóórák, rendezvényekre szóló meghívások, tanár-szülő-diák találkozó, kollégiumi nevelőtanárok fogadása. Ezeknek a tanulónak a beilleszkedését elősegítendő, valamint tovább haladását biztosítandó fokozottabb mértékben építünk a tanórai differenciálásokra és a tanórán kívüli tevékenységi formákra, a nevelési tanácsadó és az ifjúságvédelmi felelős, az iskolapszichológus közreműködésére.

A beilleszkedési problémával küzdő diákok több törődést igényelnek, velük kapcsolatban kell megtalálni az egyéni feladatokat, amely elvégzésén keresztül oldani lehet a feszültséget. Olyan foglalkozások felé kell irányítani őket (szakkör, sportkör, felzárkóztató foglalkozások), ahol sikerélményeket szerezhetnek, így oldódhatnak gátlásaik.

3.2.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A nevelőtestület által közösen vállalt célok egyik meghatározó eleme a **tanulási eredmény alapú** (TEA) képességfejlesztés. A tanuló helyzetét alapvetően meghatározza, hogy milyen osztályba került, kik lettek a tanárai. A belépés feltételét, a képességek és ismeretek meghatározott szintjét az általános iskola és a család biztosította, ám a képességek tudatosabb kiaknázása az iskolában történhet.

A csoportbontások oktatás technikailag is megalapozott megvalósítása a képességfejlesztés meghatározó terepét jelentheti. A szakirányban továbbtanulni szándékozók külön csoportjának létrehozása tág lehetőséget biztosít a szaktanár számára az elmélyült tananyag-feldolgozásra. Indokolt lehet a mélyebb szakmai érdeklődésű tanulók külön csoportba szervezése, de nem szabad megfélemlíteni a többiek speciális motiválásáról.

A képességfejlesztés hagyományos terei a versenyek, szakkörök, diákkörök, pályázatok.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását, a kedvenc terület elmélyült tanulmányozását szolgálják a szakkörök. Az évente értékelt és újra indított szakköri programok tehetségeket hozhatnak felszínre, lehetővé tehetik a képességek felmérését és fejlesztését. A szakköröket a szaktanárok vezetik, a program alakulását a résztvevők is befolyásolják. A programok egy része az iskola modern eszközrendszerét is hasznosíthatja.

A tehetségek érvényesülését, a szaktárgyak népszerűsítését szolgálják az évente megrendezett tanulmányi versenyek. A házi megmérettetésen kívül fővárosi és országos versenyeken is részt vesznek diákjaink (**OKTV, OSZTV, SZKTV, EWC nemzetközi verseny**). Az elért jó eredményeket a megfelelő tantárgyakban is elismerjük. Az országos döntőbe jutott versenyzők számára felkészítő foglalkozásokat tartunk. A legjobb szakmai elméleti-gyakorlati tudású és szakmai idegen nyelvet beszélő tanulókat külföldi versenyeken is indítjuk.

3.2.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánkba több veszélyeztetett, rendezetlen családi háttérrel rendelkező, rossz anyagi körülmények között élő tanuló jár. Diákjaink nagyobb része azonban rendezett családi háttérrel rendelkezik, és jellemzően jó az iskola és a szülői ház együttműködése, kapcsolattartása. Mindezekkel együtt fontosnak tartjuk a gyermek- és ifjúságvédelmet.

Az **ifjúságvédelemmel megbízott pedagógus** tartja a kapcsolatot a tanulók lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatokkal és nevelési tanácsadókkal, gyámügyi hivatalokkal és a kormányhivatallal. Az iskola, osztályfőnökök aktív közreműködésével, felméri a veszélyeztetett tanulókat, kezdeményezi a szükséges intézkedéseket helyzetük javítására. Állandó és rendszeres kapcsolatot tart a veszélyeztetett tanulókkal, illetve családjukkal, tájékoztatja őket a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények működéséről, elérhetőségéről, az iskola gyermekvédelmi tevékenységéről, az iskolában igénybe vehető lehetőségekről. Rendszeresen részt vesz a meghirdetett továbbképzéseken, tapasztalatairól tájékoztatja az iskolavezetést, az osztályfőnöki munkaközösséget, illetve a tantestületet. A diákönkormányzattal közösen drogmegelőzési foglalkozásokat szervez a tanulóknak, illetve az érdeklődő szülők részére.

Szükség esetén az iskola felveszi és tartja a kapcsolatot:

- az illetékes önkormányzatokkal,
- a gyámügyi hatóságokkal,
- a Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal.

Az iskolában ***havi egy alkalommal iskolaorvos rendel***. A tanulók évenként egészségügyi szűrésen vesznek részt. Célunk a pozitív gondolkodás kialakítása, erősítése. A prevenciós tevékenység részben tanórai keretben, részben megelőző programok keretében folyik az alábbi kiemelt témákban:

- egészséges életmód,
- szenvedélybetegségek,
- mentálhigiénés önnevelés,
- bűnmegelőzés,
- környezetvédelem,
- felkészülés a családi életre.

Kiemelten kezelt témák a szenvedélybetegségek: dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás.

A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulók esetében a hátrányok kezelésére – pszichológus segítségével – egyéni kezelési módszereket dolgozunk ki. Intézkedési tervet készítünk a gyermekjóléti szolgálat segítségével annak érdekében, hogy az esélyegyenlőséget számukra is megteremtjük.

3.2.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézségek enyhítését, a felzárkóztatást az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó korrepetálások, fejlesztő foglalkozások, valamint a tanulószoba jelentik. A tanév kezdetén tantárgyanként elvégzett felmérések alapján, évről évre újra meghatározott, szaktanárok vezetésével szervezett korrepetálási programok lehetővé teszik a lemaradók, illetve a tanórákat mulasztók számára a szakmai lemaradás megszüntetését.

Az egyes foglalkozások gyakorlásból, a felvetődött kérdések megválaszolásából, illetve a tananyag újra magyarázásából állhatnak. A tanulószobán a gyermek elkészíti a házi feladatát, a pedagógus segít a tananyag újbóli feldolgozásában és kikérdezi az elméleti anyagot. Így a tanulónak otthonra már sokkal kevesebb tanulnivalója marad, és lehetősége nyílik arra, hogy a pedagógus újból elmagyarázza neki a tananyagot.

Egyik legfontosabb feladatunk, hogy a sok kudarcot átélt tanuló sikerként élje meg a szakképzésre felkészítő iskolai tevékenységet.

3.2.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A rászoruló tanulók, illetve családjuk szociális helyzetének felmérését a gyermekvédelmi felelős végzi az osztályfőnökök segítségével.

A szociális támogatások módjai:

- Ingyenes tankönyvhasználat könyvtári példányok biztosításával.
- Rendkívüli szociális támogatások.
- Kollégiumi elhelyezés.
- Tanulószoba, korrepetálások, fejlesztő foglalkozások biztosítása.

3.3. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói diákképviselettel ***diákönkormányzatot (DÖK) alakítanak***. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok fegyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti. A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik.

Tevékenysége során törekszik a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviseletében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait. A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

A diákönkormányzat tisztségviselői:

DÖK segítő tanár: Iskolánkban hagyományosan a nevelők köréből kerül ki a diákmozgalmat segítő tanár. A segitőt az igazgató kéri fel tevékenységének végzésére. A megbízás a tanulói képviselet jóváhagyásával válik érvényessé.

Diákvezetők: az osztályok képviselői által megválasztott diákképviselek. Tagjainak száma 5 fő. Választásuk tanév elején, évente történik. A választás során minden osztály két fővel képviselteti magát, és választ a jelölést

elfogadó tanulók közül. Feladatuk a diákközösség érdekképviselése, szabadidős programok szervezése, tanulói érdekképviselőt biztosítása.

Az iskola a diákképviselőt döntési, egyetértési, véleményezési és javaslattételi jogosítványait a mindenkori jogszabályoknak megfelelően biztosítja.

A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülők és az iskola közötti szervezett együttműködés kerete az osztályonként megalakuló szülői közösségek és az általuk szervezett iskolai szülői közösség. Az osztályfőnökök rendszeres kapcsolatot tartanak az osztályban működő szülők közössége tagjaival.

Az iskola igazgatója vagy az igazgatóhelyettes a szülők közösségének vezetőjét rendszeresen, de legalább félévenként egy alkalommal tájékoztatja az iskolában folyó nevelő és oktató munkáról, a tanulókat érintő kérdésekről.

A szervezett együttműködést szolgálják a félévek kezdetén tartott szülői értekezletek, a félévek második felében tartott osztályfőnöki fogadóórák, amelyek időpontját az éves munkatervben rögzítjük, de szükség szerint mind az osztályfőnökök, mind a szaktanárok napi kapcsolatot tartanak tanulóink szüleivel.

A tanulók és az iskola közötti együttműködés alapvetően a diákönkormányzat kereteiben valósul meg.

Az iskolai diákönkormányzat vezetője és az iskola igazgatója – a diákönkormányzatot segítő tanár és az igazgatóhelyettes részvételével – kéthavonta megvitatja a tanulókat érintő kérdéseket. Ennek során az iskola igazgatója ismerteti azokat a tervezett intézkedéseket, amelyek összefüggésben állnak a tanulói jogviszonnal. Az iskolavezetés és a diákönkormányzat félévente beszámoló, problémafeltáró megbeszélést tart az osztályfőnökök részvételével.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez használhatja a klubtermet, illetőleg tanítási időn kívül a diákönkormányzatot segítő tanár által kijelölt tantermet.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezését több fővárosi kollégiumban biztosítjuk. A kollégiumok és az iskola vezetése konzultál az éves munkaterv elkészítésekor, valamint a működés során felmerülő kérdésekben. Az osztályozó értekezletekre és szükség szerint a nevelési értekezletekre, iskolai rendezvényekre meghívjuk a kollégiumok képviselőit.

Az osztályfőnökök közvetlenül is kapcsolatot tartanak diákjaik kollégiumi nevelőivel, elsősorban a tanulók személyiségfejlődése, tanulmányi előmenetele terén.

3.4. A tanulmányok alatti vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) ágazati alapvizsga
- b) javítóvizsga
- c) osztályozó vizsga
- d) különbözeti vizsga
- e) pótló vizsga
- f) szakmai vizsga
- g) érettségi és technikus vizsga

- A technikus vizsgán kötelezően választandó szakmai érettségi tantárgyra az előírásoknak megfelelően emelt szintű felkészítést biztosítunk.
- Az iskola a *biológia, informatika, kémia, testnevelés* tantárgyakból, mint további választható érettségi tantárgyakból készíti fel a tanulókat az érettségire.
- Az emelt szintű érettségire való felkészítés a **11-13.** évfolyamon iskolai szervezésű csoportban, választható tanítási órán történik, ha legalább 5 tanuló igényli az adott tantárgyból. Kevesebb jelentkező esetén egyéni foglalkozás keretében, vagy másik középiskolával együttműködve biztosítjuk a felkészítést.
- A nem kötelező órakeretet a **9-10.** évfolyamokon elsősorban a felzárkóztatásra, míg a **12-13.** évfolyamokon az érettségi és technikus vizsgára felkészítésre, ill. a továbbtanulás elősegítésére tervezzük felhasználni.

3.4.1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.

- A vizsga időpontjait, a központilag elrendelt vizsgák kivételével, az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon, valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, az igazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös eljárási szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
2. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
3. A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
4. Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
5. A vizsgán, az elnökn és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
6. A tanulónak a vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani.
7. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékoztatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
8. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
9. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
10. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
11. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
12. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
13. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
14. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
15. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
16. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell alkalmazni.
17. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

18. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

3.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Másik középiskolából való átvétel feltételei

- a szülőnek az igazgatóhoz benyújtott írásbeli kérelme
- megfelelő tanulmányi eredmény és jó magatartás
- amennyiben azt a fogadó osztály létszáma lehetővé teszi

Más **agrárszakképzési centrum**, illetve KMASZC. belüli intézmény azonos típusú képzési formáiból különbözőti vagy osztályozó vizsga nélkül léphet át a tanuló, ha az általa tanult tárgyak évfolyamonkénti elosztása és óraszama a két intézményben megegyezik.

Minden egyéb esetben előzetes egyeztetés során kell megvizsgálni azt, mely tárgyakból kell különbözőti vagy osztályozó vizsgát tennie az átlépni kívánó tanulónak. Az összehasonlítás alapja a tanult tárgyak óraszama, illetve évfolyamok szerinti elosztása lehet.

Az átlépésről minden esetben az igazgató dönt a leendő osztályfőnök, esetenként az illetékes szaktanárok véleményének kikérésével. Az átlépéshez szükséges különbözőti vagy osztályozó vizsga kiírása (időpont, tantárgyak, tartalmak) is az igazgató feladata, de ezt a hatáskörét átadhatja helyettesének.

Intézményen belül, az ágazati alapvizsgát követően egyszerűsített lehetőség van tagozatok (technikusi képzés és szakképzés) közötti átlépésre. Az alapvizsgát megelőző változtatási szándék esetén a fenti szabályok érvényesek.

Az osztályozó és különbözőti vizsgával kapcsolatos szabályokat a tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata tartalmazza

3.6. A felvételi eljárás különös szabályai

A középiskolai felvételi eljárás éves menetrendjéről, az eljárás során betartandó határidőkről minden évben a tanév rendjéről szóló rendelet intézkedik.

A technikumba jelentkezőknek felvételi vizsgát szervezünk. A felvétel elbírálásánál, a teljesítmények rangsorolásánál az általános iskola 7. osztályának év végi és a 8. osztály félévi eredményeit, a központi írásbeli és a szóbeli értékelését összesítjük az éves felvételi tájékoztató szerint.

A nem szokványos felvételi rendbe eső jelentkezők esetén az alábbi eljárásrendet határozzuk meg:

- **SNI, BTMN, HH, HHH tanulók esetén:**
 - Gyermekjóléti Szolgálat szakvéleményének bekérése
 - Szülő és gyermek személyes meghallgatása
 - Felvételi mintafeladatok íratása, értékelése
 - Osztályfőnökkel és tanulmányi igazgatóhelyetttessel való konzultáció
 - Döntéshozatal
 - A döntésről értesítést kapnak: szülő, Gyermekjóléti Szolgálat, irattár
- **Nem élelmiszeripari érettségivel rendelkező tanulók esetén (kifutó rendszerben 2025-ig):**
 - Nappali élelmiszeripari technikus képzési területre történő jelentkezésnél, alapelvárás, hogy a más szakközépiskolában végzett jelentkező 2 éven keresztül heti egy órában élelmiszerismeretet vagy élelmiszertechnológiát tanuljon.
 - Amennyiben ez a feltétel teljesül, az élelmiszeripari vizsgához szükséges további tantárgyakból:
 - élelmiszeripari technológia,
 - élelmiszeripari anyagismeret,
 - műveletek és folyamatok

különbözeti vizsgát kell tennie. A fenti tárgyak esetében csak azokból, amelyek az év végi záróvizsgán megtalálhatóak.

A különbözőti vizsga határideje: a záróvizsga előtti félév vége.

A különbözőti vizsgára tematikát, írásbeli tananyagot és szaktanárral történő konzultáció lehetőségét az intézmény igény szerint biztosítja

A különbözőti vizsga végrehajtásához bizottság felállítása szükséges.

A különbözőti vizsga tényét, tárgyát, idejét és szereplőit jelenteni szükséges az illetékes hatóságnak.

A bizottság tagjai a szaktanár és a szakmai igazgatóhelyettes.

Az év végi vizsga letételének feltétele, az eredményes különbözeti vizsga.

Az átjárhatóságot a tanulóknak a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítani szükséges.

3.7. Tanórán kívüli foglalkozások kialakításának szempontjai, tartalmi tervezése

A tanórán kívüli foglalkozások szervezet formái, rendje, időbeosztása, csoportosításuk

1. Szakkör
2. Differenciált képességfejlesztő foglalkozás
3. Önköltséges tanfolyam
4. Klubfoglalkozás
5. Tömegsport, ISK

3.7.1. Szakkör

Feladata: a tehetséggápolás és a tanulmányi versenyekre való felkészítés

Kezdeményezője: az iskolavezetés, munkaközösségek, tanulók

Finanszírozása: ***agrárszakképzési centrumtól előzetesen igényelve***, tanévenként megállapított összeget biztosít az iskola vezetése

Működési ideje: szeptember 15-től május 31-ig órarend szerint

Létszáma: legalább 8 fő

Tagja lehet: érdeklődő, jó képességű tanuló a szaktanár véleménye alapján

Vezetője: az intézmény vezetője által megbízott szaktanár vagy külső szakember

A szakkörök éves programját a szakkörvezető állítja össze és az igazgató hagyja jóvá.

3.7.2. Differenciált képességfejlesztés

Feladata: a 9-13. évfolyam gyengébb képességű tanulóinak felkészítése a tantárgyi és vizsgakövetelmények teljesítésére

Kezdeményezője: az iskolavezetés, munkaközösségek, tanulók

Finanszírozása: ***agrárszakképzési centrumtól előzetesen igényelve***, tanévenként megállapított összeget biztosít az iskola vezetése

Működési ideje: szeptember 15-től május 31-ig órarend szerint

Létszám: Nem meghatározott

Vezetője: az intézmény vezetője által megbízott szaktanár

3.7.3. Önköltséges tanfolyam

Szervezhető a tanulók igénye szerint a tanórát meghaladó ismeretek bővítésére

3.7.4. Klubfoglalkozás

Feladata: a 14-18 éves fiatalok műveltségének bővítése

Kezdeményezője: az iskolavezetés és a tanulók

Finanszírozása: ***agrárszakképzési centrumtól előzetesen igényelve***, tanévenként megállapított összeget biztosít az iskola vezetése

Működési ideje: október 1-től május 31-ig havonta egyszer

Létszám: nem meghatározott

3.7.5. Tömegsport, ISK

Feladata: mindennapos testedzés feltételeinek biztosítása, a 14-18 éves fiatalok mozgáskultúrájának fejlesztése, testi egészségük megőrzése

Kezdeményezője: az iskolavezetés, testnevelő tanár, tanulók

Finanszírozása: ***agrárszakképzési centrumtól előzetesen igényelve***, tanévenként megállapított összeget biztosít az iskola vezetése

Működési ideje: szeptember 15-től május 31-ig

Létszám: nem meghatározott

Vezetője: testnevelő tanár

3.8. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van osztályfőnöki, biológia, kémia, szakmai órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

3.8.1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

3.8.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulónak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3.8.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

3.8.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgeзések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Természetismeret	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- magasból esés

- az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes

módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

3.8.5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése.

3.9. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a kötelező tananyag feldolgozásához csak olyan nyomtatott taneszközöket használunk, amelyek szerepelnek a tankönyvjegyzékben. A tankönyvkiválasztás elvei:

- igazodjon a tantárgyi programok szerkezetéhez, tartalmához, követelményeihez,
- legyen alkalmas az egyéni tanulásra, a tananyag önálló elsajátítására is,
- tartalmazza a kétszintű érettségire felkészülés lehetőségét,
- ha lehet, többször használható, tartós tankönyv legyen.

A nyomtatott taneszközökön kívül néhány tárgyhoz egyéb eszközökre is szükség van. Az egyes tárgyakhoz szükséges kötelező taneszközöket a szakmai munkaközösségek, ill. ennek híján a tárgyat tanító tanárok határozzák meg, az iskola helyi tanterve alapján. Ezekről az eszközökről a tantárgyat tanító tanárok adnak tájékoztatást a tanulóknak, valamint szüleiknek az osztályfőnökökön keresztül. A tankönyvlistát az előző tanév májusáig a Szülői szervezettel ismertetjük és kikérjük véleményét.

3.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a szakmai program alapján készült helyi tantárgyi tantervekben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a szaktanárok a tanulók év közbeni munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A továbbhaladás érdekében a tanulónak minden tantárgyból legalább az elégséges év végi osztályzatot kell megszereznie.
- Az a kiemelkedően teljesítő tanuló, aki a követelményszintet előbb képes teljesíteni, – a köznevelési törvényben megfogalmazott szerint – rövidebb idő alatt is előbbre léphet.
- A tanuló a szülő kérésére – a köznevelési törvényben meghatározott esetekben – tanulmányait magántanulóként folytathatja. Ilyenkor negyedévenként és tanév végén osztálya tantárgyainak követelményeiből köteles beszámolni, s továbbhaladás legalább elégséges szintű beszámolója alapján válhat lehetővé. Az iskola a beszámolóra való felkészülést elősegíti. A magántanuló készletárgyakból, szakmai előkészítésből és idegen nyelvből felmentést kaphat.
- A magántanuló beszámoló- és vizsgaidőpontjait – az éves iskolai munkatervben rögzített keretek között – az érintett szaktanárokkal egyeztetve az osztályfőnök határozza meg, arról legalább tíz nappal korábban értesíti a tanulót.

3.11. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

A tanulók rendszeres értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Az értékelés a beiskolázáskor, a felvételi eljárással kezdődik, végig kíséri a nevelési-oktatási folyamatot, az egyes képzési szakaszokat különböző vizsgák zárják. Ezen fejezet nem foglalkozik a bemeneti és kimeneti értékeléssel, kizárólag a nevelési-oktatási folyamat részeként kezeli az értékelési rendszert. Az értékelés motiválja a tanulót, visszacsatol a szaktanár számára, jelzés a szülő felé és folyamatosan segíti az iskola ellenőrzési rendszerét.

Értékelési alapelveink az alábbiakban rögzíthetők:

- a munkaközösségekre, illetve a nevelőtestület egészére nézve egységes értékelési rendszer kialakítására és következetes alkalmazására törekszünk,
- az írásbeli dolgozatoknál, a szóbeli feleléseknél és a gyakorlati munkavégzésnél egyaránt személyre szabott értékelést alkalmazunk, amely túlmutat az adott érdemjegyen,

- az osztályozásnál a hagyományos 5 fokú skálát használjuk, munkaközösségi, illetve tantárgyi szinten rögzítjük a továbbhaladáshoz szükséges minimális, valamint az egyes osztályzatokhoz tartozó követelményeket,
- az értékelésnél betartjuk a rendszeresség és a módszertani sokszínűség elvét (szóbeli felelet, dolgozat, felmérők, házi feladatok értékelése stb.),

Az értékelést egyaránt használjuk diagnosztizálásra, folyamatjellemzésre és összegzésre:

A diagnosztikai értékelést alapvetően a tanulók indulási szintjének meghatározására, egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén használhatjuk. A tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről így szerzett információk alapján a későbbi tanulási-tanítási folyamat jobban irányítható és szervezhető. Ekkor az értékelés alapvető célja, hogy megismerjük tanulóink előismereteinek hiányosságait, és erre felhívjuk figyelmüket.

A folyamatjellemzésre alkalmas értékelést alapvetően a tanítás-tanulás folyamatában, az aktuális tudásszint megállapítására használhatjuk. Ezen értékelési mód elsősorban a tanítási módszereink eredményességéről ad tájékoztatást és módszertani fejlesztésre serkent. Az érdemjegyek megállapítását célszerű személyre szabott szöveges értékeléssel kiegészíteni.

Az összegző értékelés elsősorban egy-egy tematikus egység végén, vagy a jellegzetes csomópontokban alkalmazható. Alapvető célja a tanulók közti tudásbeli különbségek feltárása és azok érdemjegyé történő átalakítása. Ezen értékelési mód képet fest a tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről, valamint tájékoztatást nyújt a szaktanár és a kívülállók számára.

A pedagógiai folyamat gyakorlatában a tanulónak félévenként és tantárgyanként minimálisan három érdemjegyet kell a naplóban rögzíteni. Tanév végén az osztályzat kialakításakor a teljes tanév érdemjegyeit figyelembe vesszük.

Szóbeli feleltetésnél:

- 5 (jeles): kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok,
- 4 (jó): összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segítséggel emlékszik,
- 3 (közepes): akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri,
- 2 (elégséges): nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, köztük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló,
- 1 (elégtelen): elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50%-át sem tudja segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

A fenti kritériumok ajánlások, azok betartása az egységes értékelés következetes alkalmazását segíti. A követelményeket célszerű munkaközösségenként, illetve tantárgyanként egységesíteni.

3.12. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái

Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, figyelembe véve az osztályban tanító szaktanárok és a tanulóközösség véleményét. A félévi és a tanév végi osztályozó értekezleten az osztályfőnökök egyeztetik a tantestülettel a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatait.

Az osztályzatok kialakításánál az alábbiakat vesszük figyelembe:

- tanórai és tanórán kívüli viselkedés, a házirend betartása,
- tanulmányi, szakmai érdeklődés, aktivitás,
- közösségi munka, részvétel az iskola kulturális és sporttevékenységében,
- igazolatlan mulasztások, késések, fegyelmi vétségek.

A tanuló magatartása

	Példás	Jó	Változó	Rossz
Aktivitás, példamutatás	nagyfokú	közepes	gyenge	negatív
Azonosulás a közösségi célokkal	igen	ellene nem vét	ingadozó	szemben áll
Részvétel a közösségi munkában	élen jár	aktívan részt vesz	közömbös	érdektelen

Hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
Törődés társaival	segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös
A házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	gyakran vét ellene
Viselkedés, hangnem	kifogástalan	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, goromba
Fegyelmezetttség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen

A tanuló szorgalma

	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munka	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
Megbízhatóság	kitartó, pontos	rendszeres	rendszertelen	megbízhatatlan
Tantárgyi munkavégzés, önállóság	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem teljesíti
Többletfeladatok vállalása	igen	kevesebbet	ritkán	nem
Munkabeosztás, önellenőrzés	igen jó	jó	közepes	gyenge vagy nincs
Tanórán kívüli ismeretszerzés	rendszeresen	általában	ritkán	egyáltalán nem

3.13. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A felméréseket és a kötelezően előírt dolgozatokat legalább egy héttel előre bejelentjük, illetve az osztály várható terhelésével egyeztetjük. Egy tanítási napon legfeljebb kettő témazáró dolgozat iratható.

A dolgozatokat a megírástól számított két héten belül kell kijavítani, értékelni és az eredményt közölni a tanulókkal. A minősítést célszerű szöveges értékeléssel is kiegészíteni, az eredmény közlésekor a helyes megoldás mellett az értékelési szempontokat is közölni.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény, pontszám érdemjegyekre történő átváltását a munkaközösségek határozzák meg.

3.14. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott kötelező tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása. Önálló ismeretszerzésre a kiegészítő tananyag feldolgozása során adható házi feladat, amelynek értékelésekor elsődleges szempont az elismerés ill. a motiváció legyen.

A házi feladat tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az átlagos felkészültségű tanuló a tanítási órán szerzett ismereteivel, kötelező taneszközeivel, segítség nélkül eredményesen meg tudja oldani. Az írásbeli és a szóbeli házi feladatok mennyiségét, formáját a tananyag és a szaktanár határozza meg, aki ismeri tanítványai szükségleteit és teherbírását.

3.15. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal, október, illetve május hónapban. A felmérést a „NETFIT teszt” alapján végzik.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az ellenőrző könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatokat, illetve az elért eredményekhez tartozó pontszámokat a testnevelés tantárgy helyi tanterve tartalmazza, valamint kifüggesztésre kerül a tanulói hirdetőtáblán.

3.16. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Angol és német nyelv (B1 szint)

1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) Családi élet, családi kapcsolatok A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Személyes tervek
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése Baráti kör A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel Női és férfi szerepek Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat Vásárlás, szolgáltatások (posta) Hasonlóságok és különbségek az emberek között
3. Környezetünk	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? Időjárás
4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
6. Életmód	Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben Gyakori betegségek, sérülések, baleset Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet Kulturális események
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés Nyaralás itthon, illetve külföldön Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
10. Gazdaság	Családi gazdálkodás A pénz szerepe a mindennapokban Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Magyar nyelv és irodalom

Szövegértés	
Információk feldolgozása és megítélése Szépirodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése	Nyomtatott és elektronikus közlések információinak célirányos és kritikus használata. A szövegértési képesség bizonyítása különféle szakmai-tudományos, publicisztikai, gyakorlati, szépirodalmi szövegek értelmezésével, összehasonlításával. Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása.
Szövegalkotás	
Írásbeli kifejezőképesség	Különböző témákban, különböző műfajokban széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabadsággal. Kérdéskör, kérdés, probléma írásbeli megvitatása, a téma több nézőpontú értékelését is magában foglaló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével. Hivatalos írásművek nyelvi normáinak alkalmazása A köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható kézírás, a helyesírási és nyelvhelyességi hibák javításának képessége.
Beszéd, szóbeli szövegalkotás	
	A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő tartalomú, szóhasználatú lényegre törő, világos felépítésű, kifejtett közlés. Memoriter: teljes művek és részletek szöveghű előadása.
Fogalmi műveltség	
Fogalomismeret, fogalomhasználat	Nyelvi és irodalmi fogalmak beszédhelyzetnek, témának, megfelelő helyénvaló alkalmazása. Fogalmak értelmezése.
1. Magyar nyelv	
1.1. Ember és nyelv	A nyelv, mint jelrendszer. A beszéd, mint cselekvés. A nyelv és a gondolkodás viszonya. Nyelvcsalád, nyelvtípus. A nyelvhasználat társadalmi vonatkozásai.
1.2. Kommunikáció	A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói, ezek összefüggései a kifejezésmóddal. A kommunikáció interdiszciplináris jellege. Jel, jelrendszer. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A nyelvhasználat, mint kommunikáció. Kommunikációs funkciók és közlésmódok. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció.
1.3. A magyar nyelv története	Változás és állandóság a nyelvben. A magyar nyelv rokonsága. A magyar nyelv történetének fő szakaszai. A tihanyi apátság alapítólevele, a Halotti beszéd és könyörgés, Ó-magyar Mária-siralom. Nyelvművelés.
1.4. Nyelv és társadalom	Társadalmi és területi nyelvváltozatok. Rétegzettség és norma a nyelvhasználatban. Kisebbségi nyelvhasználat. A határon túli magyar nyelvűség. Tömegkommunikáció és nyelvhasználat.

1.5. A nyelvi szintek	Hangtan. Alaktan és szótan. Mondattan. A mondat szintagmatikus szerkezete. A mondat a szövegben. Logikai és grammatikai viszonyok az összetett mondatban. Szókincs és frazeológia.
1.6. A szöveg	A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. A szöveg szóban és írásban. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Szöveg a médiában.
1.7. A retorika alapjai	A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitátás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai.
1.8. Stílus és jelentés	Szóhasználat és stílus. A szójelentés. Állandósult nyelvi formák. Nyelvi, stilisztikai változatok. Stílus eszközök. Stílusréteg, stílusváltozat.
2. Irodalom	
2.1. Szerző, művek	
2.1.1. Életművek a magyar irodalomból	Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila. Az életmű: az életút jelentős tényei, a főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között. Memoriterek.
2.1.2. Portrék	Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János. Két-három lírai és/vagy néhány epikai/drámái alkotás bemutatása, értelmezése. Memoriterek.
2.1.3. Látásmódok	Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos. Választandó legalább három szerző a felsoroltak közül. (A lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel).
2.1.4. A kortárs irodalomból	Legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy epikai művének értelmezése az 1980-tól napjainkig tartó időszakból. Irodalmi nyilvánosság; nyomtatott szöveg, digitális közlés.
2.1.5. Világirodalom	Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia. A romantika, a századfordulós modernség (a szimbolizmustól az avantgárdig) jellemzői és egy-két kiemelkedő képviselője.
2.1.6. Színház és dráma	Színház és dráma különböző korszakokban. 1-1 mű értelmezése: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája.

2.1.7. Az irodalom határterületei	Az irodalom kulturális határterületei. Népköltészet, műköltészet, folklór. Az adaptáció – irodalom filmen, dalszövegben, a virtuális valóságban. A szórakoztató irodalom hatáskeltő eszközei, egy-két tipikus műfaja. Mítosz, mese és kultusz. Sikerek, divatjelenségek. Az irodalmi ismeretterjesztés nyomtatott és elektronikus műfajai.
2.1.8. Regionális kultúra	Interkulturalitás. A régió, a tájegység, a település irodalmi, kulturális hagyományai. Kisebbségi irodalmak. Életmódra, kulturális szokásokra utaló dokumentumok bemutatása.
2. 2. Értelmezési szintek, megközelítések	
2.2.1. Témák, motívumok	Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motívikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. Az olvasott művekben motívumok, témák változatainak felismerése, értelmezése.
2.2.2. Műfajok, poétika	Műnemek, műfajok. Poétikai fogalmak alkalmazása.
2.2.3. Korszakok, stílustörténet	A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól a szimbolizmusig.

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	
Halmazelmélet	Halmazelméleti alapfogalmak. Halmazműveletek, műveleti tulajdonságok. A halmazfogalom és a halmazműveletek használata a matematika különböző területein (pl. számhalmazok, ponthalmazok).
Logika Logikai műveletek Fogalmak, tételek, Bizonyítások a matematikában	A negáció, konjunkció, diszjunkció, implikáció, ekvivalencia ismerete, alkalmazása. A „minden”, „van olyan” logikai kvantorok ismerete, alkalmazása. Egyszerű matematikai szövegek értelmezése. A tárgyalt definíciók és tételek pontos megfogalmazása. Szükséges és elégséges feltételek helyes alkalmazása.
Kombinatorika	Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása.
Gráfok	A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai. Gráfelméleti alapfogalmak.
2. Számelmélet, algebra	
Számfogalom	A valós számkör. A valós számok különböző alakjai. Alapműveletek, műveleti tulajdonságok ismerete, alkalmazása a valós számkörben. Az adatok és az eredmény pontossága. Számrendszerek, a helyiértékes írásmód.
Számelmélet	Az osztó, többszörös, prímszám, összetett szám fogalma. A számelmélet alaptétele, számok prímtényezőkre bontása, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Egyszerű oszthatósági feladatok.
Algebrai kifejezések, műveletek	Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel. Másod- és harmadfokú nevezetes azonosságok alkalmazása.

Hatvány, gyök, logaritmus	Definíciók, műveletek, azonosságok (egész kitevőjű hatványok, racionális kitevőjű hatványok). A logaritmus fogalma, a logaritmus azonosságainak alkalmazása egyszerű esetekben.
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Első- és másodfokú egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. Az egyenletmegoldás alkalmazása szöveges feladatokban. Egyszerű négyzetgyökös, algebrai törtes, abszolútértékes egyenletek. A definíciókra és az azonosságok egyszerű alkalmazására épülő exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus egyenletek. Két pozitív szám számtani és mértani közepének viszonya. Kétismeretlenes lineáris és másodfokú egyenletrendszerek. Egyszerű egyenlőtlenségrendszerek.
3. Függvények, az analízis elemei	
Függvények függvények grafikonjai, függvény- transzformációk	A függvény matematikai fogalma, megadásának módjai. Az alapfüggvények (lineáris, másodfokú, harmadfokú és négyzetgyök-függvények, fordított arányosság, exponenciális és logaritmusfüggvény, trigonometrikus függvények, abszolútérték függvény) és egyszerű transzformáltjaik: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $f(c \cdot x)$
Függvények jellemzése	Zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, paritás.
Sorozatok	Számtani sorozat, mértani sorozat Kamatos kamat számítása.
4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria	
Alapfogalmak, ponthalmazok	Tételek távolsága, szöge. Nevezetes ponthalmazok.
Geometriai transzformációk	Egybevágósági transzformációk, egybevágó alakzatok. Középpontos hasonlóság, hasonlóság. Hasonló alakzatok tulajdonságai. Az egybevágóságra és a hasonlóságra vonatkozó ismeretek alkalmazása egyszerű feladatokban.
Síkgeometriai alakzatok Háromszögek Négyzetek Sokszögek Kör	Tételek az oldalakra, szögekre, nevezetes pontokra, vonalakra – alkalmazásuk bizonyítási és szerkesztési feladatokban. Nevezetes négyszögek (trapézok, deltoidok) és tulajdonságaik. Alaptulajdonságok. Szabályos sokszögek. A kör és részei. Kör és egyenes kölcsönös helyzete.
Térbeli alakzatok	Henger, kúp, gúla, hasáb, gömb, csonkagúla, csonkakúp.
Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás	Egyszerű síkidomok és részeik kerülete, területe. Testek felszínének és térfogatának számítása. Hasonló síkidomok és testek különböző mérőszámainak és a hasonlóság arányának viszonya.
Vektorok	A vektor fogalma. Vektorműveletek (összegvektor, különbségvektor, skalárral való szorzás, skaláris szorzat) és tulajdonságaik. Vektor koordinátái. Vektorok alkalmazása.

Trigonometria	Szögfüggvények fogalma. Egyszerű összefüggések a szögfüggvények között. Szinusztétel, koszinusztétel.
Koordináta-geometria	Alakzatok (egyenes, kör) egyenlete és kölcsönös helyzetük.
5. Valószínűségszámítás, statisztika	
Leíró statisztika	Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai (kördiagram, oszlopdiagram). Gyakoriság, relatív gyakoriság. Átlagok: számtani közép, súlyozott közép, rendezett minta közepe (medián), leggyakoribb érték (módusz). Szórás.
Valószínűség-számítás	Valószínűség fogalma. A valószínűség klasszikus kiszámítási módja. Visszatevéses mintavétel.

Történelem

Az ókor és kultúrája	Vallás és kultúra az ókori Keleten. A demokrácia kialakulása Athénban. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása. Az antik hitvilág, művészet, tudomány. A kereszténység kialakulása és elterjedése. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása.
A középkor	A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői. A nyugati és a keleti kereszténység. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése. A középkori városok. Egyházi és világi kultúra a középkorban. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában. Az oszmán birodalom terjeszkedése.
A középkori magyar állam megteremtése és virágkora	A magyar nép őstörténete és vándorlása. A honfoglalástól az államalapításig. Az Árpád-kor. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond idején. A Hunyadiak. Kultúra és művelődés.
Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban	A nagy földrajzi felfedezések és következményei. Reformáció és katolikus megújulás. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás.
Magyarország a Habsburg Birodalomban	A mohácsi csata és az ország három részre szakadása. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban. Művelődés, egyházak, iskolák.

A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora	A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata. A XIX. század eszméi. Az ipari forradalom és következményei. Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik.
A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon	A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései. A reformkori művelődés, kultúra. Polgári forradalom. A szabadságharc. A kiegyezés előzményei és megszületése. Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése.
Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig	Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék. A gazdaság a társadalom és életmód új jelenségei a fejlett világban. Az USA és az 1929–33-as gazdasági válság. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920–30-as években. A második világháború előzményei és jelentős fordulatai. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői. A szocialista rendszerek bukása.
Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig	Az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása és következményei. A Horthy-rendszer jellege, jellemzői. A művelődési viszonyok és az életmód. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái. Magyarország részvétele a világháborúban. A német megszállás, a holocaust Magyarországon.
Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	A szovjet felszabadítás és megszállás. A határon túli magyarság sorsa. A kommunista diktatúra kiépítése és működése. Az 1956-os forradalom és szabadságharc. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői. A rendszerváltozás.
A jelenkor	A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztsovjét rendszerek problémái. Az európai integráció története. A „harmadik világ”. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés. A globális világ kihívásai és ellentmondásai.
A mai magyar társadalom és életmód	Alapvető állampolgári ismeretek. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban. A magyarországi roma társadalom. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások.

Kémia

1. Általános kémia	
Atomok és a belőlük származtatható ionok	Az elemi részecskék szerepe az atom felépítésében. Az atomszerkezet kiépülésének törvényszerűségei. Hasonlóságok és különbségek megállapítása az anyagi tulajdonságokban a periódusos rendszer alapján. A periódusos rendszerben megmutató tendenciák. A periódusos rendszer használata a tulajdonságok meghatározásához.

Molekulák és összetett ionok	Egyszerű szerves és szervetlen molekulák, valamint az ammónium- és az oxóniumion szerkezete. A molekulák és a megismert összetett ionok összegképlete, a megismert molekulák szerkezeti képlete.
Halmazok	Az anyagi halmazok tulajdonságai és az azokat felépítő részecskék szerkezete közötti kapcsolat értelmezése modellek alapján. Az anyagi halmazok csoportosítása és jellemzése különböző szempontok (pl. komponensek száma, halmazállapot, homogenitás) szerint. Az oldatok és a kolloid rendszerek legfontosabb tulajdonságai.
A kémiai reakciók A kémiai reakciók jelölése Termokémia Reakciókinetika Kémiai egyensúly	Egyszerű kísérlet elvégzése leírás alapján, a tapasztalatok értelmezése. Sztöchiometriai és egyszerűbb ionegyenletek felírása, rendezése. A termokémiai fogalmak és törvények ismerete, alkalmazásuk egyszerűbb esetekben. A reakciók végbemenetelének feltételei. A reakciósebességet befolyásoló tényezők. A dinamikus egyensúly értelmezése a megismert reakciókra. Az egyensúlyi állandó és az egyensúlyi koncentrációk közötti kapcsolat. Az ipari szempontból fontos gyártási folyamatok optimális paramétereinek értelmezése.
Reakciótípusok Protonátmenettel járó reakciók Elektronátmenettel járó reakciók	A kémiai reakciók csoportosítása különböző szempontok (pl. irány, reakcióhő, sebesség, részecskeátmenet stb.) szerint. A megismert anyagok csoportosítása kémiai viselkedésük alapján (sav, bázis, oxidálószer, redukálószer stb.). A megismert kémiai folyamatok besorolása különböző reakciótípusokba (pl. protolitikus, redoxi stb.). A vizes közegben lejátszódó protolitikus reakciók értelmezése egyszerűbb, illetve tanult példák alapján (pH, kémhatás, közömbösítés, hidrolízis). A redoxi-reakciók értelmezése (elektronátmenet, oxidációszám-változás).
A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása	A kémiai energia és az elektromos energia kapcsolata (galvánelem, elektrolizáló cella működése). A redoxireakciók iránya és a standardpotenciálok közötti összefüggés. Táblázatok adatainak használata a redoxifolyamatok irányának meghatározására. A gyakorlati életben használt galvánelemek (akkumulátorok). Korróziós jelenségek, korrózióvédelem. Az elektrolízis során végbemenő elektród-folyamatok felírása és értelmezése a keletkező termékek ismeretében. Az elektrolízis mennyiségi törvényei.
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Mengyelejev, Hevesy György, Faraday, Arrhenius, Brönsted, Avogadro).
2. Szerves kémia	
Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata)	A megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak és reakcióinak magyarázata az általános kémiai ismeretek alapján.
Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése	Az általános kémiában tanult fogalmak, összefüggések, szabályok alkalmazása a megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak és reakcióinak magyarázatára.

Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai	<p>Megismert elemek jellemzése a periódusos rendszer adatai alapján.</p> <p>Egyszerűbb kísérletek elvégzése leírás alapján és a tapasztalatok anyagszerkezeti értelmezése. A természettudományos megfigyelési, kísérleti és elemzési módszerek alkalmazása.</p> <p>A megfigyelések, mérések során nyert adatok rendezése, ábrázolása, értelmezése.</p> <p>Képlet- és adatgyűjtemény, szaklexikon önálló használata.</p> <p>Az anyagok tulajdonságainak összehasonlítása és értelmezése táblázat adatai alapján.</p> <p>A képlet alapján a megismert vegyületek besorolása a megfelelő ráctípusba és főbb tulajdonságaik jellemzése.</p> <p>A megismert vegyületek képleteinek, a reakciók reakcióegyenleteinek felírása.</p>
Az elemek és vegyületek előfordulása	A megismert elemek előfordulásának formái.
Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása	Az elemek, szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállításának elvi alapjai és módjai.
Az elemek és szerves vegyületek legfontosabb felhasználásai	Annak ismerete, hogyan kell felelősségteljesen használni a környezetben előforduló elemeket és szerves vegyületeket.
Az elemek és vegyületek jelentősége	<p>Megismert elemek és vegyületek felhasználása, élettani hatása, gyógyító, károsító hatása.</p> <p>A környezetkárosító anyagok hatásai és a megelőzés módjai.</p> <p>Az energiatermelés szerves kémiai vonatkozásai.</p> <p>A környezetszennyezés okai, környezetvédelem.</p>
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Hevesy György, Irinyi János, Semmelweis Ignác).
3. Szerves kémia	
A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk	<p>A szerves anyag fogalma.</p> <p>A szerves vegyületek csoportosítása a szénatomok közötti kötések szerint.</p> <p>A funkciós csoport fogalma.</p> <p>A szerves vegyületek csoportosítása a funkciós csoportok szerint.</p> <p>A szerves vegyületek elnevezésének alapelvei és annak alkalmazása.</p> <p>A mindennapi életben használt vegyületek köznapi neve.</p> <p>A főbb vegyületcsoportok általános képlete.</p> <p>A konstitúció, a konfiguráció és a konformáció.</p> <p>Szerkezeti képlet írása.</p> <p>Az izoméria különböző típusai, annak példával történő illusztrálása.</p> <p>A konstitúciós izomerek felismerése.</p>
A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai	Megismert vegyületek fizikai tulajdonságainak molekula- és halmazszerkezeti értelmezése.
A szerves vegyületek kémiai sajátosságai	<p>A szerves vegyületek kémiai reakciói a szénváz és a funkciós csoportok alapján.</p> <p>A kémiai változások reakcióegyenleteinek felírása a megismert vegyületek példáján.</p> <p>Egyszerű kísérletek elvégzése leírás alapján, ezek eredményének értelmezése.</p>
A szerves vegyületek előfordulása	A legismertebb szerves vegyületek előfordulási területei.
A szerves vegyületek jelentősége	<p>A mindennapi életben fontos vegyületek felhasználása, élettani, gyógyító, károsító hatása (pl. drogok).</p> <p>Az energiatermelés szerves kémiai vonatkozásai, megújuló energiaforrások.</p>

A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása	Az egyes szerves vegyületesoportok legismertebb tagjai, laboratóriumi és ipari előállításának elvi alapjai és előállítási módjai.
Tudománytörténet	A követelményekkel kapcsolatos tudománytörténeti vonatkozások megnevezése (pl. Szent-Györgyi Albert, E. Fischer, F. Sanger, A. Nobel).
4 Kémiai számítások	
	Az SI-mértékegységek használata. A periódusos rendszer adatainak használata a számításokhoz. A feladatok szövegének, adatainak helyes értelmezése.
Az anyagmennyiség	A tömeg, az anyagmennyiség, a részecskeszám és a térfogat közti összefüggések (moláris tömeg, sűrűség, Avogadro-állandó) és alkalmazásuk.
Az Avogadro-törvény	Az Avogadro-törvény, illetve az Avogadro-törvényből következő összefüggések (gázok moláris térfogata, sűrűsége, relatív sűrűsége) alkalmazása egyszerűbb feladatokban.
Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)	Az oldatok százalékos összetételének és koncentrációjának alkalmazása egyszerűbb feladatokban.
A képletrel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások	A vegyületek összegképlete és százalékos összetétele közötti kapcsolat és annak alkalmazása. A kémiai egyenlet jelentései, ez alapján egyszerűbb számítási feladatok megoldása.
Termokémia	A reakcióhő és a képződéshők közötti kapcsolat és alkalmazása, a reakcióhő alkalmazása egyszerű kémiai számítási feladatokban.
Kémiai egyensúly, pH-számítás	Az egész értékű pH és az oldatok oxónium-, illetve hidroxidion-koncentrációja közötti kapcsolat alkalmazása.
Elektrokémia	A standardpotenciál és galvánelemek elektromotoros ereje közötti kapcsolat alkalmazása.

4. KÉPZÉSI PROGRAM

4.1. Képzési Program koncepcionális meghatározásai

Premissza:

Az iskola helyi tantervét a *Nemzeti Alaptanterv (NAT)*; a *Szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.)*; a *Szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szk.)*; és a *„SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat* alapján készítette.

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei tartalmazzák a *Pedagógiai programban (PP)* és a *Nemzeti Alaptantervben (NAT)* meghatározott szakmai és közismereti tananyagot és követelményeket.

Szakképzési intézményünk helyi képzési programjának (KP) kialakítását, a **képzési kimeneti követelmények-ben (KKK)** meghatározottak iránymutatás alapján, a **programtervekben (PTT)** javasolt szaktantárgyi óraszámok betartásával, a tanulási eredmény alapú (TEA) szemlélet prioritásával végezzük.

A szakképzés folyamatának kiteljesedése a **projektfeladatban** realizálódik, melynek része **szakmai portfólió készítés**. A **projektfeladat** végrehajtásának során tanulók tanúbizonyítást tesznek felkészültségükről, megszerzett szakmai tudásukról, szintetizáló képességükről.

Projektfeladat felépítése:

1. Szőlészeti gyakorlati vizsgarész 20 %
2. Borászati gyakorlati vizsgarész: 40 %
3. Laboratóriumi gyakorlati vizsgarész 15 %
4. Vizsgabor, mint tényleges produktum bemutatása 15%
5. Portfólió tartalma 10%:

A tanulási eredmény alapú (TEA) szakképzési folyamat végén, a gyakorlatorientált, egymásra épülő képzési panelek rögzülése hatékony tudásnövekedést eredményez minden tanulási eredménykategóriában (képesség, tudás, attitűd és felelősség-autonómia).

A nem kötelező tanórai foglalkozások és a tanórán kívüli foglalkozások meghatározásakor figyelembe vettük tanulóink átlagos felkészültségét, a kétszintű érettségi vizsga követelményeit, a szakmai képzésbe való beszámíthatóságot.

A képzési program (KP) elkészítése során tervezzük a duális képzésformák ágazati adaptációival. Feltérképezésre került - az ország borrégiós besorolásának szem előtt tartása mellett - a potenciális együttműködő képzési partnerek köre. A felmérés során figyelmet fordítottunk arra, hogy a megkeresendő az ágazati résztvevők reprezentálják az ágazati termelésstruktúrát, legyenek közöttük kis és nagyüzemek, családi vállalkozások, szőlőtermelők, borászatok, pezsgógyárak. Megkezdtük az egyeztetéseket a potenciálisan képzésbe vonható szakmai vállalkozásokkal a közös érdekű együttműködési rendszerek kidolgozására, kiemelt figyelemmel a beiskolázás munkaerőpiaci kölcsönhatásaira.

4.2. Az iskola szakképzési rendszere

Iskolánk a szakmai képzési szakaszban az **agrárszakterület, élelmiszeripari szakmacsoporton belül** az alábbi szakképesítésekre készít fel:

Szakmajegyzékre épülő szakképesítést adó képzések 2020 tanévtől:

Bor és pezsgőgyártó technikus;

SzJ 5 0721 05 01 (5 ÉVES TECHNIKUMI KÉPZÉS és 2 ÉVES ESTI, ISKOLA RENDSZERŰ FELNŐTTKÉPZÉS)

Szőlész-borász;

SzJ 4 0721 05 14 (3 ÉVES SZAKKÉPZŐISKOLAI KÉPZÉS)

Szőlész-borász szakma alá sorolt rész-szakképesítések:

Pincemunkás; Szőlőfeldolgozó SzJ 4 0721 05 14;

Kifutó OKJ rendszerre épülő képzés 2024-25 tanévig:

Élelmiszeripari technikus;

OKJ 54 541 02 (4+1 éves technikumi képzés)

Programkövetelményre épülő szakképesítést adó képzések 2021 tanévtől:

Borász szakmai képzés

PK-07214009 felnőttképzési tanfolyam

Vincellér szakmai képzés

PK- 07214016 felnőttképzési tanfolyam

A helyi szakmai tantervek az ágazati programterv alapján készültek, a szabad órakeretek kitöltésével. A szakmai program törzsszövege tartalmazza, a szakmai és vizsgáztatási követelményeket. A helyi szakmai tantervek mellékletben találhatóak.

5. MELLÉKLET LISTA

Helyi tanterv az SzJ-4 0721 05 14 Szőlész-borász szakképesítéshez Szakmajegyzék (SzJ) szerinti iskolarendszerű képzés (2020.09.01-től)	1. melléklet
Helyi tanterv az SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus Szakmajegyzék (SzJ) szerinti iskolarendszerű képzés (2020.09.01-től)	2. melléklet
Helyi tanterv az SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus Szakmajegyzék (SzJ) szerinti esti, felnőttképzés képzés (2020.09.01-től)	3. melléklet
Helyi tanterv az OKJ-54 541 02 Élelmiszeripari technikus szakképesítéshez, OKJ-szerinti kifutó szakképzés a 2018.09.01 után beiskolázott osztályoknak	4. melléklet
Helyi tanterv az SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus az 54 541 02 Élelmiszeripari technikus szakképesítés egy éves nappali ráképzése – KIFUTÓ KÉPZÉS (2022.09.01-től)	5. melléklet

1 melléklet/b (szakmai óraterv)

SzJ-4 0721 05 14 - Szőlész-borász szakképesítés

KÉPÉSI PROGRAM SZERINTI KÉPZÉS (2020.09.01-től)

<u>Szőlész-borász iskolarendszerű</u> <u>nappali képzés</u>	A tanulási területek tantárgyak-témakörök -Soós			
	évfolyamok:	1/9	2/10	3/11
Évfolyam összes óraszámja / tanév	576	900	619	2095
Évfolyam heti óraszámja /(36 hét/tanév)	16	25	17	19
1.Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
2.Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
3.Élelmiszerismeret	72	0	0	72
4.Műszaki alapismeretek	36	0	0	36
5.Élelmiszervizsgálat	72	0	0	72
6.Alapozó gyakorlat	144	0	0	144
7.Munkavédelem és higiénia	36	0	0	36
8.Alágazati specializáció	198	0	0	198
9.A szőlőnövény és környezete	0	36	25	61
10.A szőlőtelepítés alapjai	0	72	27	99
11.Szőlőápolási ismeretek	0	180	120	300
12.Szőlőfeldolgozás-mustkezelés	0	108	16	124
13.Erjesztés	0	72	21	93
14.Borkezelés-palackozás	0	108	63	171
15.Szénsavas borok	0	36	14	50
16.Borászathoz kapcsolódó egyéb feladatok	0	36	29	65
17.Labor - Szőlészeti és borászati alapmérések	0	108	93	201
18.Szőlészeti és borászati szakmai gépek	0	72	82	154
19.Portfóliókészítés	0	36	36	72
20.Gazdasági és vállalkozási ismeretek	0	36	31	67
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	140		140

(9B - 10B -11B osztályok)

2 melléklet/b (szakmai óraterv)

SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus

KÉPÉSI PROGRAM SZERINTI KÉPZÉS (2020.09.01-től)

Bor és Pezsgőgyártó technikus iskolarendszerű nappali képzés	A tanulási területek tantárgyak- témakörök -Soós					a képzés teljes óraszám
	évfolyamok: 9.	10.	11.	12.	13.	
Évfolyam összes óraszám / tanév	252	324	504	434	694	2208
Évfolyam heti óraszám / (36 hét/tanév)	7	9	12	12	19	12
1.) Munkavállalói ismeretek	0	18	0	0	0	18
2.) Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62
3.) Élelmiszerismeret	36	36	0	0	0	72
4.) Műszaki alapismeretek	0	36	0	0	0	36
5.) Élelmiszervizsgálat	0	72	0	0	0	72
6.) Alapozó gyakorlat	72	72	0	0	0	144
7.) Munkavédelem és higiénia	36	0	0	0	0	36
8.) Alágazati specializáció	108	90	0	0	0	198
9.) Szőlészeti ismeretek	0	0	108	108	124	340
10.) Borászati technológia	0	0	144	144	89	377
11.) Szőlészeti és borászati alpmérések	0	0	72	72	72	216
12.) Szőlészeti és borászati szakmai gépek	0	0	72	36	124	196
13.) A szőlészet és borászat jogszabályi háttere, adminisztráció	0	0	0	0	93	93
14.) A borturisztika és a vendéglátás alapjai	0	0	0	0	62	62
15.) Gazdasági és vállalkozási ismeretek	0	0	72	56	52	152
16.) Portfóliókészítés	0	0	36	18	16	52
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	140	105		

(9A - 10A -11A – 12A osztályok)

3.melléklet.

SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus – Esti felnőttképzés
KÉPÉSI PROGRAM SZERINTI KÉPZÉS (2020.09.01-től)

Bor és Pezsgőgyártó technikus esti iskola rendszerű felnőttképzés	PTT szerinti óraszám-esti-(42,43%csökkentett)				
	576		581		1157
évfolyamok:	E/1 félév	E/2 félév	E/3 félév	E/4 félév	<u>A képzés összes óraszám</u>
Évfolyam összes óraszám / félév	288	288	248	248	1072
Évfolyam heti óraszám /(18hét/félév)	16	16	16	16	16
1.) Munkavállalói ismeretek	9	0	0	0	9
2.) Munkavállalói idegen nyelv	0	0	31	31	62
3.) Élelmiszerismeret	54	0	0	0	54
4.) Műszaki alapismeretek	18	0	0	0	28
5.) Élelmiszervizsgálat	72	0	0	0	72
6.) Alapozó gyakorlat	126	0	0	0	126
7.) Munkavédelem és higiénia	9	0	0	0	9
8.) Alágazati specializáció	0	0	0	0	0
9.) Szőlészeti ismeretek	0	36	62	62	160
10.) Borászati technológia	0	108	62	62	232
11.) Szőlészeti és borászati alpmérések	0	72	31	31	134
12.,) Szőlészeti és borászati szakmai gépek	0	36	31	31	98
13.) A szőlészet és borászat jogszabályi háttere, adminisztráció	0	0	7,75	7,75	15,5
14.) A borturisztika és a vendéglátás alapjai	0	0	7,75	7,75	15,5
15.) Gazdasági és vállalkozási ismeretek	0	18	7,75	7,75	33,5
16.) Portfóliókészítés	0	18	7,75	7,75	33,5
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	80				

(13EBT -14EBT osztály)

4. melléklet.**OKJ 54 541 02 Élelmiszeripari technikus szakmai képzés**

Nappali iskolarendszerű felnőttképzés képzés óraterve 2018.09.01-től – (KIFUTÓ KÉPZÉS)

<u>Élelmiszeripari technikus szakmai képzés</u>	<u>13.évf.</u>
Nappali képzés óraterve 2018.09.01-től – (KIFUTÓ KÉPZÉS)	
<u>Tantárgyak</u>	<u>heti óraszám</u>
<u>Közismereti tárgyak órakerete</u>	<u>5</u>
Idegen nyelv (angol vagy német)	4*
Osztályfőnöki	1*
<u>Szakmai tárgyak órakerete</u>	<u>31</u>
Foglalkoztatás II.	0,5
Foglalkoztatás I.	2,0
Élelmiszeripari műveletek és gépek	8,0
Élelmiszeripari műveletek és technológiák	3,5
Élelmiszeripari alapmérések	3,0
Élelmiszeripari alapmérések gyakorlat	6,0
Élelmiszeripari alapmérések gyakorlat	6,0
Minőségbiztosítás az iparban	2,0
<u>Heti óraszámok összesen</u>	<u>36</u>
Összefüggő gyakorlat	-
Éves összes óraszám:	1116

(13ÉT osztály)

5. melléklet (szakmai óraterv)Szakképzési helyi tanterv az **OKJ_ 54 541 02 Élelmiszeripari technikus szakképesítéshez szavatolt ráképzés****SzJ-5 0721 05 01 Bor és pezsgőgyártó technikus** – Nappali egy éves felnőttképzés*(KIFUTÓ KÉPZÉS 2024-25 tanévig)*

Bor- és pezsgőgyártó technikus - Tantárgyak		14T
Közismereti tárgy	Munkavállalói idegen nyelv (angol)	2,0
	Osztályfőnöki	0,0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv	2,0
Összes közismereti óraszám		4,0
Szakmai tantárgyak	Szőlészeti ismeretek	7,0
	Borászati technológia	7,0
	Szőlészeti és borászati alapmérések	7,0
	Szőlészeti és borászati szakmai gépek	3,0
	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	1,0
	Portfóliókészítés	2,0
	A szőlészet és borászat jogszabályi háttere, adminisztráció	2,0
	A borturisztika és a vendéglátás alapjai	1,0
Összes szakmai óraszám		30,0
Összes óraszám / hét		34,0
Kötelező összes óraszám/hét		35
Tanítási hetek száma		31
Éves összes óraszám		1054
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34

(14T osztály – a 2023-24-s tanévben nem induló képzés)

6. ZÁRÓ DOKUMENTUMOK

6.1. A szakmai program érvényességi ideje

- A szakmai program a fenntartó jóváhagyása után a 2023/2024. tanévtől kezdődően lép hatályba.
- A szakmai program a visszavonásig, illetve a fenntartó jóváhagyásával történő módosításig érvényes.

6.2. A szakmai program értékelése, felülvizsgálata

A szakmai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A szakmai munkaközösségek minden tanév végén írásban értékelik a szakmai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A nevelőtestület évente, a tanévzáró értekezleten értékeli a szakmai program megvalósulását.

6.3. Szakmai program módosítása

A szakmai program módosítását hivatalból kezdeményezi az iskola igazgatója, ha azt a jogszabályi előírások változása indokolja.

A szakmai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- az oktatók szakmai munkaközösségei;
- a szülők közössége;
- a tanulói diákönkormányzat;
- az iskola fenntartója.

A szakmai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyása után válik érvényessé. A módosított szakmai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

6.4. A szakmai program nyilvánosságra hozatala, a jóváhagyott pedagógiai programhoz való hozzáférés lehetőségei:

Az iskola a szakmai programját jóváhagyás után a szülők és a diákok részére is nyilvánosságra hozza, megkönnyítve ezzel is a tájékozódást ill. az iskolaválasztást.

A program egy-egy példánya a fenntartónál, az iskola irattárában, az iskola titkárságán, és az iskola könyvtárában kerül elhelyezésre. A szülők és a tanulók nyitvatartási időben a titkársági és a könyvtári példányt tanulmányozhatják, arról térítés ellenében másolatot kérhetnek.

A szakmai program elektronikus változata az iskola honlapján is elérhető.